

 **ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ**

ЕНГІЗІЛГЕН ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР
2024 ж. « 16 » қаңтарда

БСН 920140001131

№ 353-1900-ҚБ

Бастапқы тіркелген күні
1992 ж. « 22 » қаңтар

«Машина жасаушылар салалық
кәсіптік одағы» ҚБ Х Съезінің
2023 жылғы «19» желтоқсандағы
№18 қаулысымен бекітілген

**«МАШИНА ЖАСАУШЫЛАР САЛАЛЫҚ КӘСІПТІК ОДАҒЫ»
ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІГІНІҢ
ЖАРҒЫСЫ**

Астана, 2023 жыл

I. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. «Машина жасаушылар салалық кәсіптік одағы» қоғамдық бірлестігі (бұдан әрі - Кәсіподақ) меншік түрі және ұйымдастыру-құқықтық нысанына қарамастан ұйымдарда жұмыс істейтін өз мүшелерінің ортақ еңбектік, өндірістік және кәсіби мүдделері негізінде құрылған азаматтардың ерікті қоғамдық бірлестігі болып табылады.

1.2. Кәсіподақ өз Жарғысын дербес әзірлейді және бекітеді.

1.3. Кәсіподақ өз қызметінде барлық деңгейдегі мемлекеттік органдардан, саяси партиялардан, жұмыс берушілер мен олардың бірлестіктерінен тәуелсіз, оларға есеп бермейді және олар тарапынан бақыланбайды. Олармен қарым-қатынасты кәсіподақ теңдік, әлеуметтік әріптестік және өзара іс-қимыл негізінде, сондай-ақ ұжымдық шарттар, келісімдер, диалог және өз мүшелерінің мүддесі үшін ынтымақтастық негізінде құрады.

1.4. Кәсіподақ заңды тұлға болып табылады және өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі, Қазақстан Республикасының «Кәсіптік одақтар туралы», «Қоғамдық бірлестіктер туралы», «Коммерциялық емес ұйымдар туралы» Заңдары, Қазақстан Республикасының басқа да заңнамалық актілері және осы Жарғы негізінде жүзеге асырады.

1.5. Кәсіподақ өз мүшелері мен мүшелік ұйымдарының мүлкінен оқшауланған мүлікке ие және олардың міндеттемелері бойынша жауап бермейді.

1.6. Кәсіподақ өз ұйымдарын заңды тұлғалар мәртебесінде құруға, Қазақстан Республикасының аумағында құрылымдық бөлімшелердің құқықтарында филиалдар мен өкілдіктер, сондай-ақ заңды тұлға құрмай-ақ бастауыш ұйымдар құруға құқылы.

1.7. Филиалдар мен өкілдіктерге кәсіподақ мүлкі беріледі және бекітілген ереже негізінде әрекет етеді. Филиалдың немесе өкілдіктің мүлкі жеке баланста және Кәсіподақ балансында есепке алынады. Кәсіподақтың, заңды тұлғалар мәртебесіндегі кәсіподақтың құрылымдық ұйымдарының, сондай-ақ филиалдар мен өкілдіктердің банктік шоттар ашуға, филиал ұйымының атауы жазылған мемлекеттік тілдегі мөрдің, өз атауы бар бланкілердің, мөртабандардың болуына құқығы бар.

1.8. Бастауыш кәсіподақ ұйымдары банктік шот ашуға құқылы емес.

1.9. Кәсіподақтың бірыңғай үлгідегі кәсіподақ билеті, құрмет грамотасы, төсбелгілері, кәсіподақтың атқару комитеті бекітетін өзге де айырым белгілері болуы мүмкін.

Кәсіподақ, кәсіподақтың құрылымдық ұйымдары уәкілетті органда мемлекеттік тіркелген жағдайда құқық қабілеттілігіне ие болады.

1.10. Атқару Комитеті бекіткен Ереже негізінде әрекет ететін бастауыш ұйымдарды қоспағанда, Кәсіподақ, Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелері заңды тұлғаның құқықтарын олар мемлекеттік тіркелген жағдайда алады.

1.11. Кәсіподақ өз атынан мүліктік және мүліктік емес құқықтарды иеленіп, жүзеге асыра алады, міндеттерді атқара алады, сотта талапкер және жауапкер бола алады.

1.12. Кәсіподақтың қызмет ету мерзімі шексіз.

1.13. Кәсіподақ толық атауы:

мемлекеттік тілде - «Машина жасаушылар салалық кәсіптік одағы» қоғамдық бірлестігі;

орыс тілінде - Общественное объединение «Отраслевой профессиональный союз машиностроителей».

Кәсіподақтың қысқартылған атауы:

мемлекеттік тілде – МЖСКО;

орыс тілінде – ОПСМ.

1.14. Кәсіподақтың орналасқан жері: Астана қаласы, Байқоңыр ауданы, Абай даңғылы, 38, 108 кеңсе.

II. КӘСІПОДАҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ МӘНІ

2.1. Кәсіподақ қызметінің негізгі мәні кәсіподақ мүшелерінің, мүшелік ұйымдардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін білдіру және қорғау және әлеуметтік әріптестікті дамытуға жәрдемдесу болып табылады.

III. КӘСІПОДАҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

3.1. Кәсіподақ:

3.1.1. кәсіподақ мүшелерінің, мүше ұйымдардың мемлекеттік органдармен және жұмыс берушілермен және олардың бірлестіктерімен, қоғамдық ұйымдармен өзара қарым-қатынаста құқықтары мен заңды мүдделерін білдіреді және қорғайды;

3.1.2. өз мүшелерінің еңбек, тұрмыс, мәдениет және демалыс саласындағы мүдделерін, сондай-ақ кәсіподаққа өкілдік ету және осы қызметкерлердің ақшалай қаражатты (ерікті жарналарды) төлеуі өкілеттіктерін берген жағдайда, кәсіподаққа мүшелігіне қарамастан, қызметкерлердің заңды ұжымдық әлеуметтік-еңбек құқықтары мен мүдделерін іске асыруда көрсетілген заңды әлеуметтік-еңбек құқықтарын білдіреді және қорғайды;

3.1.3. ұжымдық келіссөздер жүргізеді, келісімдер, ұжымдық шарттар жасасады, оларды іске асыруға жәрдемдеседі;

3.1.4. салалық келісім, ұжымдық шарт жасасу кезінде әлеуметтік әріптестік тарапы болады, келісім, шарт жобасын дайындау және оларды жасасу жөніндегі келіссөздерге қатысады;

3.1.5. әлеуметтік әріптестік жөніндегі салалық үшжақты (екі жақты) комиссияның жұмысына қатысады;

3.1.6. келісім комиссиясының, қызметкерлерді аттестаттау жөніндегі комиссияның, жұмыс орындарын аттестаттау жөніндегі комиссияның және қызметкерлердің құқықтары мен мүдделерін қозғайтын басқа да комиссиялардың жұмысына қатысады;

3.1.7. қызметкерлердің әлеуметтік-еңбек құқықтарын қозғайтын заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ жалпы еңбек, өндірістік-кәсіптік мүдделермен байланысты кәсіподақ мүшелері мен машина жасау саласындағы (экономикалық қызметтің түрлері немесе түршелері) және онымен сабақтас салалардағы қызметкерлердің мүдделері үшін әлеуметтік-экономикалық саясат мәселелері, әлеуметтік бағдарламаларды қалыптастыру және басқа да мәселелер бойынша ұсыныстар әзірлеуге қатысады;

3.1.8. ұйымдарды қайта ұйымдастыру немесе тарату нәтижесінде босатылатын кәсіподақ мүшелері болып табылатын қызметкерлерді әлеуметтік қорғау шараларын іске асыру бойынша ұсыныстар әзірлеуге қатысады;

3.1.9. қызметтер, тауарлар мен жұмыстар көрсету үшін конкурстар мен тендерлерге қатыса алады;

3.1.10. машина жасау қызметкерлерінің және онымен байланысты салалардың, әртүрлі кәсіптік-біліктілік топтарының, білім алушылардың өмір сүру деңгейін зерделейді, сала қызметкерлерінің өмір сүру деңгейінің өлшемдерін айқындау, кәсіподақ мүшелерінің табыстарын (еңбекақы, шәкіртақылар, зейнетақылар, басқа да әлеуметтік төлемдер) реттеу бойынша ұсыныстарды әзірлеуге қатысады, қолданыстағы заңнамаға сүйене отырып, ең төменгі күнкөріс деңгейін ескере отырып, тауарлар мен қызметтерге бағалар мен тарифтердің өсуі;

3.1.11. еңбек заңнамасының сақталуына, ұжымдық шарттар мен келісімдердің орындалуына, еңбекті қорғау мен қауіпсіздік техникасының жай-күйіне, әлеуметтік сақтандыру және денсаулықты қорғау, әлеуметтік қамсыздандыру, тұрғын үй жағдайларын жақсарту және қызметкерлерді әлеуметтік қорғаудың басқа да түрлері саласындағы заңнаманың сақталуына қоғамдық бақылауды жүзеге асырады;

3.1.12. кәсіподақ мүшелерінің өтініші бойынша, сондай-ақ өз бастамасы бойынша еңбек дауларын қарайтын органдарға олардың еңбек құқықтарын қорғау үшін өтініштер жібереді;

3.1.13. кәсіподақ мүшелері арасында сауықтыру және мәдени-ағарту іс-шараларын ұйымдастыруды және өткізуді жүзеге асыра алады

3.1.14. мемлекеттік органдармен, жергілікті өзін-өзі басқару органдарымен, санаторлық-шипажайлық емдеуді дамыту жөніндегі қоғамдық бірлестіктермен, демалыс, туризм, бұқаралық дене шынықтыру және спорт мекемелері мен кәсіпорындарымен өзара іс-қимыл жасайды;

3.1.15. Қазақстан Республикасының сайлау туралы заңнамасына сәйкес сайлау науқандарына қатысады;

3.1.16. пайда Кәсіподақтың жарғылық мақсаттарына қол жеткізуге бағытталатын кәсіпорындар, түрлі қорлар және басқа да ұйымдар құра алады, шаруашылық, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыра алады;

3.1.17. кәсіподақ мүшелеріне тегін әдістемелік, консультациялық, заңгерлік және өзге де көмек көрсетеді;

3.1.18. Кәсіподақ мүшелерінің әлеуметтік-еңбек және басқа да заңды құқықтары мен кәсіби мүдделерін қорғау үшін заң қызметтері мен консультациялар құра алады;

3.1.19. Кәсіподақ мүшелері мен кәсіподақ ұйымдарына ақпараттық-әдістемелік, консультациялық, құқықтық, материалдық және басқа да көмек түрлерін көрсетеді;

3.1.20. Кәсіподақ пен оның органдары қызметінің жариялылығын қамтамасыз ететін жұмыс жүргізеді, өзінің бұқаралық ақпарат құралдарын жасайды және пайдаланады, баспа қызметін жүзеге асырады;

3.1.21. кәсіподақ кадрларын даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды және кәсіподақ қызметкерлері мен кәсіподақ мүшелерін оқытуды қамтамасыз етеді;

3.1.22. салалық кәсіподақтармен, басқа да қоғамдық ұйымдармен, бірлестіктермен өзара іс-қимыл жасайды, кәсіподақтар бірлестіктеріне кіре алады;

3.1.23. халықаралық кәсіподақ қозғалысына қатысады, басқа елдердің кәсіподақтарымен, оның ішінде халықаралық кәсіподақтар мен басқа да бірлестіктер мен ұйымдарға кіру, олармен шарттар мен келісімдер жасасу жолымен ынтымақтасады;

3.1.24. жастар саясатын әзірлеуге және іске асыруға, ұлтаралық келісім құндылықтарын қолдауға, ұлтаралық қатынастарды және өзге де мәселелерді дамытуға қатысады;

3.1.25. мақсатты кадр саясатын жүргізеді, кәсіподақ активін, кәсіподақ қызметкерлері мен кәсіподақ мүшелерін даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды және оқытуды жүзеге асырады;

3.1.26. кәсіподақ бюджетін қалыптастырады және басқарады, ерікті жарналар, ереуіл, сақтандыру, мәдени-ағарту, кадрларды даярлау және оқыту қорларын, сондай-ақ басқа да қорларды құра алады;

3.1.27. жарғылық мақсаттарға қол жеткізу үшін заңнамаға сәйкес Қаржы-шаруашылық және табыс әкелетін өзге де қызметті жүзеге асыра алады;

3.1.28. осы Жарғыда көзделген міндеттерді орындау үшін шаруашылық қызметті жүзеге асыра алады, кәсіпорындар құра алады, ақша қорларын қалыптастыра алады, акциялар, басқа да бағалы қағаздар сатып ала алады және кәсіпкерлік қызметті дамыта алады;

3.1.29. кәсіподақтың мақсаттары мен міндеттерін негізге ала отырып, заңнамада тыйым салынбаған өзге де қызметті жүзеге асырады.

IV. КӘСІПОДАҚҚА МҮШЕЛІК, МҮШЕЛІКТІ АЛУ ЖӘНЕ ЖОҒАЛТУ, КӘСІПОДАҚТАН ШЫҒУ ШАРТТАРЫ МЕН ТӘРТІБІ. КӘСІПОДАҚ МҮШЕЛЕРІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

4.1. Кәсіподақ Жарғысын мойындайтын және мүшелік жарналарды төлейтін сияқты жеке тұлғалар кәсіподақ мүшесі бола алады:

4.1.1. ұйымдарда еңбек шарты бойынша еңбек қызметін жүзеге асыратын қызметкерлер;

- 4.1.2. жұмыс істемейтін зейнеткерлер – бұрын кәсіподақта болған зейнеткерлікке шыққан бұрынғы жұмысшылар;
- 4.1.3. еңбек қатынастарын сақтау кезеңінде еңбек қызметін уақытша тоқтатқан қызметкерлер;
- 4.1.4. саны немесе штаты қысқаруына, мекеменің жұмысқа орналасу кезеңіне таратылуына байланысты жұмысынан айырылған, бірақ 6 айдан аспайтын жұмыскерлер;
- 4.1.5. декреттік демалыстағы қызметкерлер;
- 4.1.6. кәсіптік және техникалық, орта, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік білім беру ұйымдарында білім алушылар;
- 4.1.7. Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде іссапарда жүрген, сондай-ақ Қазақстан Республикасында тұратын және жұмыс істейтін шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар;
- 4.1.8. Кәсіподақ Төрағасының шешіміне сәйкес азаматтардың басқа санаттары.
- 4.2. 4.1.4 және 4.1.5-тармақтарда көрсетілген тұлғалар Кәсіподақ Төрағасының шешімі бойынша мүшелік жарналарды төлеуден босатылуы мүмкін.
- 4.3. Шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың мүшелік кәсіподақ жарналарын төлеуі Қазақстан Республикасының азаматтарымен тең шарттарда жүргізіледі.
- 4.4. Кәсіподаққа қабылдау Кәсіподақ Төрағасының атына кәсіподаққа жазбаша нысанда берілген жеке өтініш бойынша жүргізіледі.
- 4.5. Кәсіподаққа қабылдау және кәсіподаққа мүшелікті тоқтату жеке тұлғаның өтініші негізінде Кәсіподақ Төрағасының шешімімен ресімделеді.
- 4.6. Кәсіподақ мүшелігі, кәсіподақ өтілі кәсіподаққа кіру туралы өтініш негізінде кәсіподақ төрағасының шешімі қабылданған күннен бастап есептеледі.
- 4.7. Кәсіподаққа қабылданған қызметкерге кәсіподаққа мүшелікті куәландыратын және кәсіподақ мүшесінде сақталатын Кәсіподақта бірыңғай үлгідегі мүшелік билеті берілуі мүмкін.
- 4.8. Кәсіподақ мүшесі негізгі жұмыс, оқу орны немесе тұрғылықты жері бойынша бастауыш ұйымда, филиалда және кәсіподақта есепте тұрады.
- 4.9. Басқа бастауыш кәсіподақ ұйымына немесе Филиалға есепке қою туралы шешімді Кәсіподақ Төрағасы қабылдайды.
- 4.10. Кәсіподақ билетінде Жарғыда және Кәсіподақтың Атқару Комитетінде белгіленген тәртіппен мүшелік кәсіподақ жарналарының төленгені туралы белгі қойылуы мүмкін.
- 4.11. Кәсіподақ мүшелерін есепке алу бастауыш кәсіподақ ұйымының/ филиалының басшысымен Кәсіподақтың Атқару Комитеті бекіткен журнал нысанында қағаз немесе электрондық түрде жүзеге асырылады.
- 4.12. Кәсіподақ мүшелерінің жалпы санын есепке алуды Кәсіподақ, оның ішінде филиалдардың басшысы ұсынған есептік деректері негізінде жүзеге асырады.

4.13. Кәсіподаққа мүшелік Кәсіподақ Төрағасының тиісті шешімі қабылданған жағдайда тоқтатылады:

4.13.1. кәсіподақтан өз еркімен шығу;

4.13.2 ұйыммен еңбек қатынастарын тоқтату;

4.13.3. білім алушыны білім беру ұйымынан шығару;

4.13.4. егер зейнеткер бастауыш кәсіподақ ұйымында кәсіподақ есебінде қалуға ниет білдірмесе, еңбек қатынастары тоқтатыла отырып зейнетке шығу;

4.13.5. кәсіподақтан шығару;

4.13.6. кәсіподақ мүшесінің қайтыс болуы.

4.14. Кәсіподақтан шығу кәсіподақ мүшесінің жеке қатысуымен осы Кәсіподақ Төрағасының жеке өтініші негізінде жүзеге асырылады. Кәсіподақ мүшелерінің қатысуы телекоммуникация құралдары немесе ZOOM платформасы арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

Кәсіподаққа мүшелік кәсіподақтан шығу туралы өтінішті қарау негізінде Кәсіподақ Төрағасының тиісті шешімі шығарылған күннен бастап тоқтатылады.

4.15. Кәсіподаққа мүшелігін тоқтатқан немесе кәсіподақтан шығарылған адам кәсіподақты қорғау, ортақ кәсіподақ мүлкін және кәсіподақ жеңілдіктерін пайдалану құқығынан айырылады. Ол төлеген мүшелік жарналардың сомасы қайтарылмайды, кәсіподақ билеті жойылады және Кәсіподаққа тапсырылады.

4.16. Кәсіподақтан шығарылған адам өтініш берген күннен бастап жалпы негізде кәсіподаққа қайта қабылдануы мүмкін. Бұл ретте, қызметкер Кәсіподақтан шығарылған жағдайда, Кәсіподақ Төрағасының алты ай өткеннен кейін немесе ол белгілеген мерзім өткеннен кейін қабылдауға құқығы бар.

4.17. Кәсіподақтан шыққан адам жалпы негізде кәсіподаққа қайта қабылдануы мүмкін. Бұл жағдайда кәсіподақ өтілі оны кәсіподаққа қайта қабылдаған күннен бастап есептеледі.

4.18. Басшы органның жарғылық міндеттерін, шешімдерін орындамағаны үшін, оның ішінде үш айдан аспайтын мерзімде себепсіз мүшелік жарналарды төлемегені үшін немесе кәсіподақтың беделі мен бірлігіне зиян келтіретін іс-әрекеттері үшін кәсіподақ мүшесіне кәсіподақтан шығару қолданылуы мүмкін.

4.19. Кәсіподақ Жарғысының ережелерін өрескел бұзған, үш айдан астам уақыт бойы себепсіз мүшелік жарналарды төлемеген кәсіподақ мүшесі Кәсіподақ Төрағасының өкімі негізінде кәсіподақтан шығарылады.

4.20. Кәсіподақ мүшесіне жаза қолдану туралы мәселені Кәсіподақ Төрағасы шешеді.

4.21. Кәсіподақ мүшесіне жаза қолдану туралы шешім оның қатысуымен қабылданады. Кәсіподақ мүшесі дәлелсіз себептермен қатысудан бас тартқан жағдайда не кәсіподақ мүшесі оған жаза қолдану ниеті туралы хабарлама алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде жауапкершілік туралы мәселені қарауда ол болмаған кезде шешілуі мүмкін.

4.22.Кәсіподақ құқылы:

4.22.1. өз мүшелерінің құқықтары мен мүдделерін білдіру және қорғау, сондай-ақ өз өкілеттіктері шегінде мемлекеттік органдармен, жұмыс берушілермен, жеке кәсіпкерлік субъектілерінің бірлестіктерімен (қауымдастықтармен, одақтармен) өзге де қоғамдық ұйымдармен өзара қатынастарда қызметкерлердің өкілі болуға;

4.22.2. өз мүшелерінің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін сотқа талап қою, медиация жүргізу кезінде, сотта немесе аралық сотта, басқа органдарда олардың мүдделеріне сай әрекет ету, оларға өзге де құқықтық көмек көрсету, заң консультацияларын құруға;

4.22.3. кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтіретін өздері қабылдаған құқықтық актілердің толық немесе ішінара күшін жою не оларды өзгерту туралы мемлекеттік органдарға жүгінуге;

4.22.4. кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтіретін мемлекеттік органдардың актілеріне соттарға шағымдануға;

4.22.5. еңбек дауларын сотқа дейін шешуге қатысуға;

4.22.6. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына және Қазақстан Республикасының медиация туралы заңнамасына сәйкес жеке және ұжымдық еңбек дауларын шешуге қатысуға;

4.22.7. өз мүшелерінің құқықтары мен заңды мүдделерінің сақталуына қоғамдық бақылауды жүзеге асыруға;

4.22.8. келіссөздер жүргізу, келісімдер, ұжымдық шарттар дайындау және жасасуға;

4.22.9. ақша қорларын қалыптастыруға;

4.22.10. еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі комитеттің (комиссияның) құрамына қатысу жұмыс берушімен еңбекті қорғау талаптарын қамтамасыз ету, өндірістік жарақаттанудың және кәсіптік аурулардың алдын алу жөніндегі бірлескен іс-қимылдарды ұйымдастыру, сондай-ақ жұмыс орындарында еңбек жағдайлары мен еңбекті қорғау тексерулерін жүргізуге;

4.22.11. азаматтардың еңбек және әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерді әзірлеуге қатысуға;

4.22.12. өз кәсіподақ мүшелерінің жұмыс орындарына баруға;

4.22.13. заңнамада белгіленген тәртіппен жиналыстар, митингілер, көше шерулері, демонстрациялар, среуілдер ұйымдастыру және өткізу;

4.22.14. уәкілетті мемлекеттік органдарға Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзатын адамдарды, сондай-ақ келісімдерде және ұжымдық шарттарда көзделген міндеттемелерді орындамайтын адамдарды жауапқа тарту жөнінде ұсыныстар енгізуге;

4.22.15. баспа қызметімен айналысу, өз қызметін бұқаралық ақпарат құралдарында, кәсіпорындарда жариялауға;

4.22.16. кәсіподаққа тиесілі мүлікті меншік құқығымен иелену, пайдалану және оған билік етуге;

4.22.17. егер бұл жарғылық мақсаттарға сәйкес келсе, өндірістік және шаруашылық қызметті жүзеге асыруға.

4.22.18. өз мүшелерін осы Жарғыда айқындалған шарттарда және тәртіппен мүшелік жарналардың түсуі мен жұмсалуы туралы хабардар етуге.

4.23. Кәсіподақ міндетті:

4.23.1. Қазақстан Республикасының заңнамасын және Жарғының ережелерін, кәсіподақ органдарының шешімдерін сақтауға;

4.23.2. өкілеттіктер шегінде әлеуметтік-еңбек жанжалдарының алдын алу жөнінде шаралар қабылдауға;

4.23.3. Кәсіподақ мүшелерінің жиналыстарды, митингілерді, көше шерулерін, демонстрацияларды, ереуілдерді және басқа да акцияларды ұйымдастыру мен өткізудің заңнамада белгіленген тәртібін сақтауын қамтамасыз етуге;

4.23.4. Кәсіподақ мүшелері арасында олардың құқықтық сауаттылығын арттыру, оның ішінде Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері бойынша түсіндіру жұмыстарын жүргізу, еңбек дауларында келіссөздер жүргізу және консенсусқа қол жеткізу дағдыларын дамытуға;

4.23.5. қызметкерлердің ішкі еңбек тәртібі мен еңбек тәртібі ережелерін, сондай-ақ еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін сақтауына жәрдемдесуге;

4.24. Кәсіподақ мүшесі құқылы:

4.24.1. кәсіподақтың оның әлеуметтік-еңбек, кәсіптік құқықтары мен мүдделерін қорғауына;

4.24.2. кәсіподақ пен оның ұйымдарының келісімдер мен ұжымдық шарттар жасасуы нәтижесінде қызметкерлер үшін көзделген жеңілдіктер мен артықшылықтарды пайдалануға;

4.24.3. кәсіподақ ұйымдарының қызметіне қатысуға;

4.24.4. шешімдерді әзірлеуге, талқылауға және қабылдауға қатысу, кәсіподақ органдарының қызметі туралы ақпарат алуға;

4.24.5. съездер мен конференцияларға, сайланбалы кәсіподақ органдарына сайлауға және сайлануға;

4.24.6. оның мүдделерін қозғайтын мәселелерді талқылау кезінде сайланбалы кәсіподақ органының отырыстарына қатысуға;

4.24.7. кәсіподақ қызметіне қатысты мәселелер бойынша тегін консультациялар мен заң көмегіне;

4.24.8. осы Жарғыда белгіленген тәртіппен жеке өтініші бойынша кәсіподақтан өз еркімен шығуға.

4.25. Кәсіподақ мүшесі:

4.25.1. Кәсіподақ Жарғысын және филиал туралы ережелерді, кәсіподақ органдарының шешімдерін орындауға;

4.25.2. негізгі жұмыс, оқу орны бойынша бастауыш, мүшелік ұйымда немесе кәсіподақ филиалында есепте тұруға;

4.25.3. мүшелік жарналарды уақтылы және белгіленген мөлшерде төлеуге;

4.25.4. ай сайын кәсіподаққа мүшелік немесе ерікті жарна төленгенін растайтын құжаттарды ұсынуға;

4.25.5. ұжымдық шарттарда, келісімдерде көзделген міндеттерді орындауға;

4.25.6. кәсіподақ беделінің осуіне ықпал ету, кәсіподаққа зиян келтіретін және осы Жарғыға қайшы келетін әрекеттерге жол бермеуге міндетті.

4.26. Кәсіподақ мүшесі кәсіподақтың келісімінсіз бір мезгілде басқа кәсіподақтарда бола алмайды.

4.27. Кәсіподақ ұйымының жұмысына белсенді қатысқаны үшін Кәсіподақ төрағасының өкімі негізінде кәсіподақ мүшелері көтермелеудің мынадай түрлерімен белгіленуі мүмкін:

- алғыс жариялау;
- мемлекеттік және ұлттық мерекелерге ақшалай төлем немесе әлеуметтік көмек;
- бағалы сыйлықпен марапаттау;
- құрмет грамоталарымен және басқа да айырым белгілерімен марапаттау;
- өзге де көтермелеулер.

4.28. Кәсіподақ мүшелері белгіленген тәртіппен құрмет грамоталарымен және кәсіподақ бірлестіктерінің (қауымдастықтарының) айырым белгілерімен марапаттауға және ведомстволық, мемлекеттік наградаларға, құрметті атақтар беруге ұсынылуы мүмкін.

V. МҮШЕЛІК ҰЙЫМНЫҢ САЛАЛЫҚ КӘСІПОДАҚҚА МҮШЕЛІГІ

5.1. Кәсіподаққа мүшелік заңды тұлғаларға беріледі - мүшелік ұйымдар.

5.2. Кәсіподаққа жаңа мүшелік ұйымдарды қабылдауды уәкілетті органның шешімі негізінде Кәсіподақтың Атқарушы Комитеті жүзеге асырады. Мүшелік ұйымды Кәсіподаққа қабылдаудың міндетті шарты оның осы Жарғының талаптарын орындауы болып табылады.

5.3. Мүшелік ұйымды Кәсіподақтан шығару туралы шешімді Кәсіподақтың Атқарушы комитеті қабылдайды.

5.4. Кәсіподақтың мүшелік ұйымдары Қазақстан Республикасының заңнамасына және осы Жарғыға сәйкес құрылған Жергілікті кәсіподақтар болып табылады.

5.5. Кәсіподаққа мүшелігін тоқтатқан мүше ұйымдардың Кәсіподақ меншігіне, сондай-ақ енгізілген мүшелік жарналарға және олар Кәсіподаққа берген мүлікке құқығы жоқ.

5.6. Мүшелік ұйымдар құқылы:

5.6.1. атқару комитетін қоспағанда, Орталық кеңес пен Кәсіподақ съезінде өз ұйымдарының атынан өкілдік ету, осы органдарға өз өкілдерін сайлау, оларды кері қайтарып алу және ауыстыруға;

5.6.2. салалық келісімді әзірлеу және жасасу бойынша Кәсіподақ қызметіне ұсыныстар енгізу және қатысуға;

5.6.3. Кәсіподақ қызметінің жарғылық мәселелері бойынша кәсіподақ органдарына жүгінуге және тиісті ақпарат, консультациялар мен көмек алуға, мемлекеттік органдарда өз құқықтары мен мүдделерін құқықтық қорғауға;

5.6.4. құжаттардың жобаларын атқару комитетінің қарауына енгізуге;

5.6.5. кәсіподақ кадрлары мен активтерін оқыту, ақпарат алу және тарату үшін Кәсіподақ мүмкіндіктерін пайдалануға.

5.7. Мүшелік ұйымдар:

5.7.1. Кәсіподақ Жарғысын орындау, кәсіподақшілік тәртіпті сақтау, кәсіподақтың Кәсіподақ органдарының шешімдерін орындау және олардың орындалуына жауапты болуға;

5.7.2. Кәсіподақ жарғысына сәйкес мүшелік жарналарды төлеуге;

5.7.3. Кәсіподақ органдары белгілеген көлемде және тәртіппен кәсіподақ мүшелерінің саны туралы статистикалық мәліметтерді, қаржылық есептілікті, басқа да ақпаратты ұсынуға міндетті.

VI. КӘСІПОДАҚТЫҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ. ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕР МЕН МҮШЕЛІК ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАҒДАЙЫ

6.1. Кәсіподақ құрылымы мыналарды қамтиды:

- бастауыш кәсіподақ ұйымдары;
- кәсіподақ филиалдары (өкілдіктері);
- жергілікті кәсіподақтар.

6.2. Бастауыш ұйым:

6.2.1. Бастауыш кәсіподақ ұйымын ұйым шегінде қызметкерлер және (немесе) жиналыста заңды тұлға және банктік шот құрмай кәсіподақтың кемінде үш мүшесі болған кезде құралады.

6.2.2. Бастауыш кәсіподақ ұйымының негізгі құқықтары мен міндеттері, оның құрылымы, сайланбалы кәсіподақ органдарының өкілеттіктері Кәсіподақтың Атқарушы Комитеті бекітетін кәсіподақ бастауыш ұйымы туралы ережемен айқындалады.

6.2.3. Бастауыш ұйым бір кәсіподақ органының кәсіптік қызмет көрсетуінен басқа кәсіподақ органына ауысқан кезде осы органдар тиісті акт жасай отырып, жоғары тұрған кәсіподақ органдарының негізінде береді.

6.2.4. Бастауыш кәсіподақ ұйымы кәсіподақ Жарғысын, олар туралы Ережелерді және кәсіподақ органдарының жоғары тұрған шешімдерін басшылыққа алады.

6.2.5. Бастауыш ұйымды тарату (тоқтату) туралы шешімді Кәсіподақтың Атқарушы Комитеті қабылдайды.

6.3. Филиалдар (өкілдіктер):

6.3.1. Кәсіподақтың филиалы (өкілдіктері) Кәсіподақтың Атқару Комитетінің шешімі бойынша құрылады.

6.3.2. Кәсіподақтың филиалдары әкімшілік-аумақтық бірліктер шегінде құрылады: аудандар, облыстық маңызы бар қалалар, облыстар, астана – Астана қаласы, республикалық маңызы бар қалалар Алматы, Шымкент.

6.3.3. Кәсіподақ органдарын қалыптастыру тәртібі мен құзыреті Филиалдар туралы ережемен және осы Жарғымен айқындалады.

6.3.4. Аумақтық әділет органдарында есептік тіркеуден өткеннен кейін Кәсіподақ филиалының (өкілдігінің) банктерде банктік шоттар ашуға, белгіленген үлгідегі мөрі, бланкілері, мөртабандары болуға құқығы бар.

6.3.5. Филиалдар тіркеу орны бойынша салық және статистикалық органдарға дербес есеп береді және салықтардың барлық түрлерін төлейді.

6.3.6. Филиалды тарату (тоқтату) туралы шешімді Кәсіподақтың Атқарушы комитеті қабылдайды.

6.4. Жергілікті кәсіподақтар:

6.4.1. Жергілікті кәсіподақ ортақ еңбек, өндірістік және кәсіптік мүдделермен байланысты бір немесе бірнеше ұйымдардың қызметкерлерімен ерікті түрде құрылады.

6.4.2. Жергілікті кәсіподақ Кәсіподақ Жарғысын сақтау шарты бойынша салалық кәсіподақ ұйымына мүше ұйым ретінде кіруге құқылы.

6.4.3. Кәсіподаққа кіруге ниет білдірген жергілікті кәсіподақ келесі құжаттарды ұсынады:

- жазбаша өтініш;
- кәсіподақтың барлық мүшелерінің қолдары қойылған сайланбалы органның шешімі;
- құрылтай құжаттары (кәсіподақ жарғысы, тіркеу туралы куәліктің көшірмесі және т. б.);
- жергілікті кәсіподақ бухгалтериясымен расталған кәсіподақ жарналарын жинау саны мен сомасы туралы статистикалық деректер;
- кәсіподақ органының орналасқан жері туралы мәліметтер;
- кәсіподақ Жарғысын тану және мүшелік жарналарды төлеу туралы міндеттеме.

6.4.4. Жергілікті кәсіподақтың мүшелік ұйымы ретінде кәсіподақ құрамына қабылдау туралы шешімді Атқарушы комитет осы Жарғының 6.4.3-тармағында көзделген құжаттарды қарағаннан кейін қабылдайды. Жергілікті кәсіподақты Кәсіподақ құрамына мүше ұйым ретінде қабылдау туралы Кәсіподақтың Атқару комитетінің шешімі қабылданған күннен бастап Жергілікті кәсіподақ Кәсіподақ Жарғысында белгіленген мөлшерде мүшелік жарналарды төлейді.

6.4.5. Кәсіподақ құрамынан шығуға ниет білдірген Жергілікті кәсіподақ осы Жарғының 6.4.3-тармағында көзделген құжаттарды Кәсіподақтың Атқару комитетіне ұқсас түрде ұсынады.

6.4.6. Атқару комитеті құжаттарды қарап, мүшелік ұйымды Кәсіподақ құрамына қосу немесе шығару жөнінде шешім шығарады.

VII. БАСҚАРУШЫ ОРГАНДАРДЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТӘРТІБІ

7.1. Кәсіподақтың ұйымдастырушылық құрылымының негізі Кәсіподақ Филиалдары болып табылады. Бастауыш Кәсіподақ ұйымдары Кәсіподақ филиалдарына бірігуі мүмкін.

7.2. Кәсіподақ ұйымдары өз өкілеттіктерін іске асыратын, жиналыстар, конференциялар арасындағы кезеңде қызметті ұйымдастыратын алқалы және жеке кәсіподақ органдарын сайлайды.

7.3. Кәсіподақтың кемінде 3 (үш) мүшесі бар бастауыш кәсіподақ ұйымында кәсіподақ органы сайланбауы мүмкін.

Кәсіподақ мүшелерінің мүдделерін неғұрлым толық білдіру, іске асыру және қорғау үшін Кәсіподақтың барлық деңгейлеріндегі кәсіподақ ұйымдарында кәсіптік топтар, комиссиялар, секциялар және басқа да құрылымдық буындар құрылуы мүмкін.

7.4. Кәсіподақтың бастауыш ұйымдары Кәсіподақтың Атқару комитетінде бекітілетін ережеге сәйкес жұмыс істейді.

7.5. Кәсіподақ филиалдары Кәсіподақтың Атқару комитеті бекітетін ережелерге сәйкес жұмыс істейді және Кәсіподақтың Атқарушы комитеті бекітетін осы ұйымдар туралы үлгілік ережелер негізінде әзірленеді.

7.6. Съезд, конференция делегаттардың кемінде үштен екісі қатысқан кезде заңды болып саналады (кворумы бар).

7.7. Егер осы Жарғыда өзгеше көзделмесе, шешім, егер оған жиналысқа, отырысқа (кворум болған кезде) қатысқандардың жартысынан астамы дауыс берсе, қабылданды деп есептеледі.

Дауыс беру регламенті мен нысанын (ашық, жабық) кәсіподақтың кәсіподақ органдары (Съезд, Орталық кеңес немесе Атқарушы комитет) айқындайды.

7.8. Кәсіподақ құрылымының барлық деңгейлеріндегі Кәсіподақ ұйымдары мерзімді түрде Орталық кәсіподақ кеңесі айқындайтын бірыңғай мерзімдерде 5 жылда кемінде 1 рет есептер мен сайлау өткізеді. Кәсіподақтың барлық сайланбалы органдары мен оның мүшелік ұйымдарының өкілеттік мерзімі – 5 жыл.

7.9. Есепті-сайлау конференциясының, Съездің шақырылған күні және күн тәртібі келесі тәртіпте хабарланады:

- бастауыш кәсіподақ ұйымындағы жиналыстар – 15 күннен кешіктірмей;
- кәсіподақ филиалдарында – бір айдан кешіктірмей;
- Кәсіподақ съезі – 30 (отыз) күннен кеш емес.

7.10. Конференциялар, Съездер делегаттарын сайлау тәртібі мен өкілдігінің нормаларын Кәсіподақтың Атқарушы комитеті айқындайды.

7.11. Кәсіподақ органдарын сайлауды тікелей делегация немесе тікелей бастауыш ұйымның жиналысында, Филиалдың конференциясында немесе Кәсіподақтың Атқарушы комитетінде жүзеге асыруға болады.

Кәсіподақ органдарын құрудың (сайлаудың, тікелей делегациялаудың) сандық құрамы мен тәртібін Атқару комитеті айқындайды.

Бастауыш кәсіподақ ұйымының төрағасын, кәсіподақ филиалының төрағасын сайлау тиісінше филиалдың конференциясында және бастауыш ұйымның жиналысында немесе кәсіподақтың атқару комитеті жүзеге асырылады.

7.12. Тікелей делегация қағидаты бойынша құрылған кәсіподақ органының мүшесі кәсіподақтың атқару комитетінің шешімі бойынша кері шақырылуы мүмкін. Бұл жағдайда кәсіподақ органының құрамына басқа өкіл кәсіподақтың атқару комитетінің, филиалдың немесе кәсіподақтың бастауыш ұйымының тиісті конференциясының шешімімен беріледі.

Кәсіподақ органдары олардың құрамында осы органдардың сайланған (берілген) мүшелерінің кемінде 50%-ы болған кезде заңды болып табылады.

7.13. Осы Жарғыны бұза отырып қабылданған Кәсіподақ ұйымдары мен олардың кәсіподақ органдарының шешімдерін жоғары тұрған Кәсіподақ ұйымының кәсіподақ органы жоюы мүмкін.

7.14. Кәсіподақ Филиалы мен Съезінің кезектен тыс жиналысы, конференциясы тиісті кәсіподақ органының шешімі бойынша өзінің бастамасы негізінде, Кәсіподақ мүшелерінің кемінде үштен бірінің талабы бойынша – бастауыш кәсіподақ ұйымында; бастауыш кәсіподақ ұйымдарының кемінде жартысының талабы бойынша – Кәсіподақ филиалында; Кәсіподақ филиалдарының кемінде үштен екісінің талабы бойынша – кәсіподақта өткізіледі.

Күн тәртібі мен өткізу күні осы Жарғыға сәйкес жарияланады.

7.15. Мүше ұйымдар Кәсіподақтың Атқарушы Комитеті бекітетін есептілік кестесіне сәйкес жоғары тұрған ұйымдарға мерзімді тақырыптық және қаржылық есептерді ұсынады.

VIII. КӘСІПОДАҚТЫҢ БАСҚАРУШЫ ОРГАНДАРЫ, ОЛАРДЫҢ ҚҰЗЫРЕТІ

8.1. Кәсіподақтың басқарушы органдары Съезд, Кәсіподақтың Орталық кеңесі, Кәсіподақтың Атқару Комитеті, Кәсіподақ Төрағасы болып табылады.

Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясы Кәсіподақтың бақылау-тексеру органы болып табылады.

8.2. Кәсіподақтың жоғарғы басқару органы – бұл Съезд, оны Орталық кәсіподақ кеңесі немесе Атқару Комитеті қажет болған жағдайда, бірақ кем дегенде бес жылда бір рет шақырады.

8.3. Жоғарғы орган – Кәсіподақ Съезі:

8.3.1. Кәсіподақ қызметінің бағыттарын айқындайды, кәсіподақ мүшелерінің әлеуметтік-еңбек, кәсіптік құқықтары мен мүдделерін қорғаудың, Кәсіподақтың ұйымдық-құрылымдық құрылысының маңызды мәселелерін қарайды, Кәсіподақтың қаржы саясатын айқындайды;

8.3.2. Кәсіподақ Төрағасының, мүше ұйымдардың басшыларының, кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің және Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясының басшыларының қызметі туралы есептерді тыңдайды;

8.3.3. Кәсіподақтың Жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді;

8.3.4. Кәсіподақ Төрағасын сайлайды.

8.3.5. Кәсіподақты қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды;

8.3.6. Кәсіподақ қызметінің өзге де мәселелерін шешеді.

8.4. Кезектен тыс съезді Кәсіподақтың Орталық кеңесі, Атқару комитеті өз бастамасы бойынша немесе Кәсіподақ филиалдарының кемінде үштен екісінің конференцияларының талабы бойынша шақырады.

Кезектен тыс съезді шақыру туралы шешім осы Жарғыға сәйкес жарияланады.

8.5. Съездер арасындағы кезеңде Кәсіподақтың тұрақты басқарушы алқалы органы Кәсіподақ Төрағасы басқаратын кәсіподақтың Орталық кеңесі болып табылады. Орталық Кеңестің отырыстары жылына кемінде 1 рет өткізіледі және олардың құрамына сайланған мүшелердің жартысынан астамы қатысқан кезде заңды болып саналады.

Орталық кәсіподақ кеңесі тікелей табыстау арқылы құрылады. Кәсіподақтың Орталық кеңесінің құрамына Кәсіподақтың әрбір Филиалынан және мүшелік ұйымнан бір өкіл кіреді.

Орталық Кәсіподақ кеңесінің өкілеттік мерзімі бес жыл.

8.6. Кәсіподақтың Орталық Кеңесі:

8.6.1. съездердің шешімдері мен жарғылық міндеттерін орындау, Кәсіподақ мүшелері мен мүшелік ұйымдардың еңбек, әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерін қорғау жөніндегі қызметтің негізгі бағыттарын әзірлейді;

8.6.2. осы Жарғыда айқындалған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес орталық мемлекеттік билік органдарында Кәсіподақ мүшелері мен мүшелік ұйымдардың құқықтары мен мүдделерін білдіреді;

8.6.3. кейіннен Съезде бекітіле отырып, Кәсіподақ Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар туралы ұсыныстар енгізеді;

8.6.4. Кәсіподақ ұйымдарын өз қызметі туралы хабардар етеді;

8.6.5. Кәсіподақтың Атқару комитетінің құрамын бекітеді;

8.6.6. Съезд берген басқа да функцияларды жүзеге асырады.

8.7. Кәсіподақтың қызметін ұйымдастыру үшін Кәсіподақтың Орталық кеңесінің отырыстары арасындағы кезеңде кәсіподақ төрағасының ұсынысы бойынша Кәсіподақтың атқарушы алқалы органы – Кәсіподақтың Төрағасы басқаратын Кәсіподақтың Атқару Комитеті (Атқару Комитеті) сайланады.

Атқару комитетінің құрамына Кәсіподақ Төрағасы, оның орынбасар(лар)ы, Атқару комитетінің мүшелері кіреді.

Кәсіподақтың Атқару комитетінің өкілеттік мерзімі бес жыл.

Кәсіподақтың Атқару Комитетінің отырыстары қажеттілігіне қарай, бірақ 3 айда кемінде 1 рет өткізіледі және Атқару комитетінің құрамына сайланған мүшелердің жартысынан астамы олардың жұмысына қатысқан кезде заңды болып саналады.

8.8. Кәсіподақтың Атқару Комитеті:

8.8.1. Съездің, Кәсіподақтың Орталық кеңесінің шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады;

8.8.2. филиалдардың, кәсіподақ мүшелік ұйымдарының, комиссиялардың және кәсіподақтың Орталық кеңесі құрған басқа да бірлестіктердің қызметін үйлестіреді;

8.8.3. Кәсіподақтың меншігін иелену, пайдалану және оған билік ету тәртібін айқындайды;

8.8.4. мүшелік ұйымдарды Кәсіподақ құрамынан шығару туралы шешім қабылдайды;

8.8.5. заңды тұлғалар мәртебесінде құрылымдық ұйымдарды құру, оларды қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешімдер қабылдайды, олардың жарғылары мен олар туралы ережелерін бекітеді;

8.8.6 Кәсіподақтың Орталық кеңесі отырыстарының өткізілетін күні мен күн тәртібін айқындайды;

8.8.7. Кәсіподақ Филиалдары мен бастауыш ұйымдары ережелерінің Кәсіподақ Жарғысына сәйкестігі туралы мәселені қарайды;

8.8.8. заң шығарушы, атқарушы және сот билігі органдарына машина жасау және онымен байланысты сала қызметкерлерінің әлеуметтік-еңбек, кәсіптік құқықтары мен мүдделеріне қатысты мәселелер бойынша ұсыныстар енгізеді;

8.8.9. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жаппай акциялар өткізу, оның ішінде жиналыстар, митингілер, демонстрациялар, шерулер, пикеттеу және басқа да ұжымдық іс-қимылдар өткізу туралы, талаптар қою, ереуілдер жариялау туралы шешімдер қабылдайды;

8.8.10. еңбекті қорғау туралы заңнаманы қоса алғанда, еңбек заңнамасының сақталуына қоғамдық бақылауды ұйымдастырады;

8.8.11. Кәсіподақ ұйымдарына практикалық және әдістемелік көмек көрсетеді, кәсіби ұйымдардың озық тәжірибесін жинақтайды және таратады;

8.8.12. Салалық келісімді, өзге де келісімдерді жасасу бойынша келіссөздер жүргізуді ұйымдастырады, олардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады. Салалық келісімді әзірлеу және келіссөздерге қатысу жөніндегі өкілеттіктері бар комиссияны, сондай-ақ Кәсіподақтың басқа да комиссияларын қалыптастырады;

8.8.13. Кәсіподақтың қызметін реттейтін жергілікті кәсіподақ актілерін, сондай-ақ Кәсіподақтың кәсіподақ органдарына сайлануын бекітеді;

8.8.14. Кәсіподақ мүшелерін марапаттау туралы шешім қабылдайды;

8.8.15. Салалық келісім мен ұжымдық шартты іске асыру шеңберінде әлеуметтік кепілдіктер беру жөнінде шешімдер қабылдайды;

8.8.16. Кәсіподақтың Орталық аппаратының бюджетін бекітеді;

8.8.17. осы Жарғының ережелеріне түсініктеме береді;

8.8.18. мүшелік ұйымдарды Кәсіподаққа қабылдау, филиалдар мен өкілдіктер ашу, олар туралы Ережелерді бекіту туралы шешім қабылдайды;

8.8.19. Кәсіподақтың мүшелік жарналары аударымдарының өзге мөлшерін айқындау жөніндегі кәсіподақтың бастауыш ұйымдары, филиалдары мен мүшелік ұйымдары арасындағы келісімді бекітеді;

8.8.20. Кәсіподақ Филиалдарының жарғылық, қаржылық қызметін тексеру туралы шешім қабылдайды, бұзушылықтар анықталған кезде олардың банктік операцияларын мәселе түпкілікті шешілгенге дейін тоқтата тұрады;

8.8.21. төмен тұрған кәсіподақ ұйымдары мен кәсіподақ органдарының Жарғысы мен шешімдеріне, Кәсіподақ органдарының басшыларына қайшы келетін қаулыларының күшін жояды, Кәсіподақ мүшелерін осындай шешімдердің мәні бойынша хабардар етеді;

8.8.22. Филиалдар мен бастауыш ұйымдар мен олардың органдары қызметінің тәртібін айқындайтын Кәсіподақтың құқықтық құжаттарын бекітеді: үлгілік ережелер;

8.8.23. Кәсіподаққа мүшелік, ерікті және өзге де жарналарды төлеу, бөлу және жұмсау тәртібі туралы ережені бекітеді;

8.8.24. Кәсіподақтың кәсіподақ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу туралы ережені бекітеді;

8.8.25. Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясының құрамын бекітеді;

8.8.26. бастауыш ұйымды, филиалды немесе мүшелік ұйымды бір ай ішінде дәлелсіз себеппен Кәсіподаққа мүшелік жарналарды төлеу мерзімдері бұзған жағдайда, Атқару Комитеті тиісті Кәсіподақ ұйымының өкілдерін атқару комитетінде және Орталық кеңесте дауыс беру құқығынан айыру мәселесін қарауға құқылы;

8.8.27. құрылтайшылардың/өтініш берушілердің құрамы мен санын өзгерту туралы шешім қабылдайды;

8.8.28. Қазақстан Республикасының заңнамасында және жарғыда көзделген, Съездің және Орталық Кеңестің құзыретіне жатпайтын, Кәсіподақ қызметіне байланысты өзге де мәселелер бойынша шешім қабылдайды.

8.9. Кәсіподақтың Орталық кеңесінің, кәсіподақтың Атқару Комитетінің отырыстары арасындағы кезеңде Кәсіподақ қызметіне басшылықты Кәсіподақ Төрағасы жүзеге асырады.

8.10. Кәсіподақ төрағасы бес жылға сайланады. Бұл ретте съезд жеті жылдан аспайтын мерзімге сайлауға құқылы.

Кәсіподақ Төрағасы Кәсіподақтың Орталық кеңесінің, Кәсіподақтың Атқару комитетінің отырыстарында төрағалық етеді.

8.11. Кәсіподақ Төрағасы:

8.11.1. Съездің, Кәсіподақтың Орталық кеңесінің, Кәсіподақтың Атқарушы комитетінің шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді, мүшелік ұйымдар мен филиалдардың (өкілдіктердің), сондай-ақ Кәсіподақтың бастауыш ұйымдарының қызметін үйлестіреді;

8.11.2. Кәсіподақ мемлекеттік, сот органдарында, қоғамдық бірлестіктерде, өзге де ұйымдарда, бұқаралық ақпарат құралдарында, халықаралық ұйымдарда сенімхатсыз өкілдік етеді, қажет болған жағдайларда өтініштер жасайды, Кәсіподақ атынан өтініштер мен өтініштер жібереді;

8.11.3. Кәсіподақ атынан Кәсіподақ бірлестіктерімен, мемлекеттік билік органдарымен, халықаралық ұйымдармен және өзге де ұйымдармен келісімдер жасасады;

8.11.4. осы Жарғыда айқындалған өкілеттіктер шегінде Кәсіподақтың мүлкі мен ақшалай қаражатына билік етеді;

8.11.5. Кәсіподақ Төрағасының орынбасарлары арасында міндеттерді бөледі және оларға жекелеген өкілеттіктерді береді;

8.11.6. Кәсіподақ аппаратының құрылымы мен штат кестесін бекітеді;

8.11.7. ардагерлер кеңесінің құрамын және жастар кеңесінің құрамын бекітеді;

8.11.8. Кәсіподақ аппаратын қалыптастырады және басқарады, Кәсіподақ филиалдарының төрағаларымен, Кәсіподақ қызметкерлерімен еңбек шарттарын жасасады және бұзады, материалдық ынталандыру және тәртіптік жаза шараларын қолданады;

8.11.9. өкімдер шығарады, Кәсіподақ атынан іс-әрекеттерге, оның ішінде оның мүдделерін білдіруге, мәмілелер жасауға сенімхаттар береді;

8.11.10. бастауыш ұйымдар мен филиалдар Кәсіподаққа ұсынатын статистикалық деректердің тізбесін бекітеді;

8.11.11. Филиалдың және бастауыш кәсіподақ ұйымдарының Төрағаларын сайлау жөнінде ұсыныстар енгізеді, Кәсіподақ филиалдарының кәсіподақ органдарының мүшелерін сайлауға келісім береді, комиссияларда Кәсіподақ өкілдерін тағайындайды (салалық, келісімшарт жасасу бойынша, келісуші, жұмыс орындарын аттестаттау, қызметкерлерді аттестаттау және қызметкерлердің құқықтары мен мүдделерін қозғайтын басқа да комиссиялар);

8.11.12. Кәсіподақ филиалдары мен бастауыш кәсіподақ ұйымдарының қаржы-шаруашылық қызметін тексеруді тағайындайды;

8.11.13. Кәсіподақ ұйымдарының қаржы-шаруашылық қызметінде бұзушылықтар анықталған кезде Кәсіподақ атынан бұзушылықтарға жол берген адамдарға қатысты іс-әрекеттерге сенімхатты қайтарып алады;

8.11.14. қаржылық қызметті жүзеге асырады, Кәсіподақ аппаратының бекітілген бюджеті шегінде Кәсіподақтың ақшалай қаражатына билік етеді;

8.11.15. Кәсіподақ филиалдарының бюджетін бекітеді;

8.11.16. Кәсіподақ мүшелері бойынша дәлелді пікір шығарады;

8.11.17. Орталық Кеңес мүшелерінің, кәсіподақтың Атқару Комитеті мүшелерінің, бақылау-тексеру комиссиясы мүшелерінің Жарғыны, Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын бұзғаны және кәсіподақ төрағасының, сондай-ақ жоғары тұрған органдардың тапсырмаларын орындамағаны үшін өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатуға құқығы бар;

8.11.18. Орталық Кеңес мүшелерінің, кәсіподақтың Атқарушы комитеті мүшелерінің, бақылау-тексеру комиссиясы мүшелерінің өкілеттіктері мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда кәсіподақтың басшы органдарының жаңа мүшелерінің құрамына енгізуге құқығы бар;

8.11.19. оған Съезд, Орталық Комитет және Кәсіподақтың Атқарушы комитеті берген басқа функцияларды орындайды.

8.11.20. кәсіподақ атынан Салалық келісімдер жасасады (қол қояды);

8.11.21. ұжымдық шарттарды келіседі.

8.12. Кәсіподақ төрағасы Кәсіподақ Съезіне есеп береді.

8.13. Төраға, оның орынбасарлары Кәсіподақтың Орталық кеңесінің және Кәсіподақтың Атқару комитетінің лауазымы бойынша құрамына кіреді, сондай-ақ Съездің делегаттары болып табылады.

8.14. Төраға болмаған кезде оның өкілеттігін Кәсіподақ Төрағасының тапсырмасы бойынша Кәсіподақ Төрағасының орынбасарларының бірі жүзеге асырады.

IX. КӘСПОДАҚТЫҢ АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТЫН ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ МҮЛКІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ КӨЗДЕРІ, КӘСПОДАҚТЫҢ МҮЛКТІ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚҰҚЫҚТАРЫ

9.1. Кәсіподақтың қаржылық тәуелсіздігі бар, жеке мүлкі бар.

Кәсіподақтың заңды тұлға ретіндегі құқықтары мен міндеттерін Кәсіподақтың Атқарушы комитеті Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және осы Жарғыға сәйкес жүзеге асырады.

9.2. Кәсіподақтың шаруашылық және кәсіпкерлік қызметпен айналысуға құқығы бар: коммерциялық және коммерциялық емес ұйымдарды, оның ішінде сақтандыру және басқа да қорларды құруға; баспа, баспа қызметімен айналысуға; өзіне тиесілі мүлкті жалға беруге; банктік, қор және өзге де ұйымдарда бос қаржы қаражатын орналастыруға; мәдени-ағарту, спорттық және басқа да бұқаралық іс-шараларды өткізуге; заңнамаға қайшы келмейтін және жарғылық мақсаттарға сәйкес келетін өзге де қызметпен айналысады.

Кәсіпкерлік және өзге де қызметтен алынған қаражат пен кірістер осы Жарғыда айқындалған мақсаттарға жұмсалады және кәсіподақ мүшелері мен мүшелік ұйымдар арасында қайта бөлуге жатпайды.

9.3. Кәсіподақтың мүлкі мыналардан құрылады:

9.3.1. Кәсіподақтың жарғылық қызметін жүзеге асырудың негізі болып табылатын ай сайынғы мүшелік жарналар;

9.3.2. Кәсіподақ құратын ұйымдардың кәсіпкерлік қызметінен және қызметінен түсетін кірістер, азаматтық-құқықтық мәмілелер;

9.3.3. Кәсіподаққа тиесілі салымдар, акциялар және басқа да бағалы қағаздар бойынша алынатын дивидендтер;

9.3.4. заңды және жеке тұлғалардың ерікті жарналары, жәрдемі, қайырымдылық жарналары;

9.3.5. кәсіподақ Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәртіппен алған өзге де мүлік.

9.4. Кәсіподақтың меншігінде ғимараттар, құрылыстар, жер учаскелері, жабдықтар, тұрғын үй қоры, көлік, мәдени-ағарту және сауықтыру мақсатындағы мүлік және кәсіподақтың жарғылық қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті өзге де мүлік болуы мүмкін.

Кәсіподақ өзіне белгіленген тәртіппен берілген өзге мүлкті иеленеді және пайдаланады.

9.5. Мүлік, соның ішінде Кәсіподақтың қаржысы Кәсіподақтың меншігі болып табылады. Кәсіподақ мүшелері, мүшелік ұйымдар өздері Кәсіподақ меншігіне берген мүлікке, оның ішінде мүшелік Кәсіподақ жарналарына құқықтарын сақтамайды.

9.6. Кәсіподақ мүшелері мен мүшелік ұйымдары Кәсіподақ міндеттемелері бойынша жауап бермейді, ал Кәсіподақ өз мүшелері мен мүшелік ұйымдарының міндеттемелері бойынша жауап бермейді.

X. МҮШЕЛІК КӘСПОДАҚ ЖАРНАЛАРЫН ТӨЛЕУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ БӨЛУ ТӘРТІБІ. КӘСПОДАҚ МҮШЕЛЕРІН МҮШЕЛІК

ЖАРНАЛАРЫНЫҢ ТҮСУІ МЕН ЖҰМСАЛУЫ ТУРАЛЫ ХАБАРДАР ЕТУ ТӘРТІБІ

10.1. Кәсіподақта мүшелік кәсіподақ жарналарын жинау мен бөлудің бірыңғай тәртібі белгіленеді және кәсіподақтың Атқарушы комитетімен бекітіледі.

Кәсіподақ мүшесінің ең төменгі ай сайынғы мүшелік жарнасы жұмыс істейтін және демалыстағы есептелген айлық жалақының барлық түрлерінің бір пайызы, білім алушыларға тағайындалған шәкіртақының бір пайызы, жұмыс істемейтін зейнеткердің зейнетақысының толық бес пайызы мөлшерінде белгіленеді.

10.2. Кәсіподақ құрылымдарында Кәсіподақ Жарғысына сәйкес мүшелік Кәсіподақ жарналары мен өзге де түсімдерді төлеудің қолма-қол ақшасыз нысаны жүзеге асырылады.

10.3. Бастауыш ұйымда, Кәсіподақ филиалдарында жиналған мүшелік кәсіподақ жарналары толық көлемде (100%) Кәсіподақтың банктік шотына аударылады.

10.4. Кәсіподақтың қызметіне бастауыш ұйымдардың, филиалдардың және мүшелік ұйымдардың мүшелік жарналарын аудару мөлшері Кәсіподаққа кіретін бастауыш ұйымдардың (жергілікті кәсіподақтың), филиалдардың және мүшелік ұйымдардың (жергілікті кәсіподақтардың), мүшелік жарналарының жалпы сомасының кемінде жиырма екі пайызын құрайды.

10.5. Мүшелік жарналарды мүшелік ұйымдардың, филиалдардың (өкілдіктердің) және бастауыш ұйымдардың құрылымдарына бөлу мынадай тәртіппен жүзеге асырылады:

- филиалдар – Филиалдың банктік шотына мүшелік кәсіподақ жарналарының жалпы сомасының жетпіс сегіз пайызы және Кәсіподақтың жарғылық қызметіне Кәсіподақтың банктік шотына мүшелік кәсіподақ жарналарының жалпы сомасының жиырма екі пайызы;

- бастауыш кәсіподақ ұйымдары – мүшелік жарналардың жалпы сомасының жетпіс сегіз пайызы және Кәсіподақтың банктік шотына мүшелік кәсіподақ жарналарының жалпы сомасының жиырма екі пайызы, оның ішінде мүшелік кәсіподақ жарналарының жалпы сомасының кемінде 2% мөлшерінде – Қазақстан Республикасының Федерациясына;

- мүшелік ұйымдар (жергілікті кәсіподақтар) – Кәсіподақтың банктік шотына мүшелік кәсіподақ жарналарының жалпы сомасының жиырма екі пайызы, оның ішінде мүшелік кәсіподақ жарналарының жалпы сомасының кемінде 2% мөлшерінде – Қазақстан Республикасының Федерациясына.

10.6. Атқару комитетінде бекітілген Кәсіподақтың бастауыш ұйымдары, филиалдары мен мүшелік ұйымдары арасындағы келісім бойынша мүшелік кәсіподақ жарналары аударымдарының өзге мөлшері айқындалуы мүмкін.

10.7. Филиалдардың (өкілдіктердің) төрағалары, сондай-ақ уәкілетті кәсіподақ органы жыл сайын келесі жылдың наурыз айынан кешіктірмей тиісті кәсіподақ органының жиналыстарында келіп түскен мүшелік жарналардың түскені және жұмсалғаны туралы кәсіподақ мүшелерін хабардар етеді.

XI. КӘСІПОДАҚТАҒЫ БАҚЫЛАУ-ТЕКСЕРУ ОРГАНДАРЫ

11.1. Кәсіподақта бірыңғай бақылау-тексеру қызметі жұмыс істейді. Кәсіподақтағы бақылау-тексеру органдары:

- Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясы;
- Кәсіподақ Филиалының Бақылау-тексеру комиссиясы.

11.2. Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясы Атқару комитетінде сайланатын дербес орган болып табылады.

Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясының өкілеттік мерзімі бес жыл.

11.3. Филиалдардың Бақылау-тексеру комиссиялары тиісті алқалы кәсіподақ органымен бір мезгілде конференцияда, жиналыста сол өкілеттік мерзіміне сайланады.

11.4. Өз қызметінде Бақылау-тексеру комиссиялары жиналысқа, конференцияға, Кәсіподақтың Атқару комитетіне, жоғары тұрған кәсіподақ органына есеп береді, осы Жарғыны және Кәсіподақтың бақылау-тексеру органдары туралы ережені басшылыққа алады.

11.5. Бақылау-тексеру комиссиялары Кәсіподақ ұйымдарының, сайланбалы кәсіподақ органдарының, олар құрған ұйымдардың қаржы-шаруашылық қызметіне; мүшелік кәсіподақ жарналарының есептелуіне және түсуіне; Кәсіподақ бюджетінің атқарылуына; ақшалай қаражаттың дұрыс жұмсалыуына, мүліктің пайдаланылуына; тиісті сайланбалы кәсіподақ органдарының ұйымдық-қаржылық тәртіп талаптарының сақталуына бақылауды жүзеге асыру үшін құрылады.

11.6. Бақылау-тексеру комиссиясы тиісті алқалы кәсіподақ органының жұмысына жылына кемінде бір рет тексеру жүргізеді.

Кәсіподақ ұйымы және оның кәсіподақ органы мүшелік жарналарды үш айдан астам уақыт ішінде толық көлемде аудару туралы шешімдерді орындамаған жағдайда, Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясы оның қаржылық қызметіне талдау жүргізеді және Атқару комитетіне тиісті ұсыныстар енгізеді.

11.7. Бақылау-тексеру комиссиясының төрағасы (төрағаның орынбасары) кеңесші дауыс құқығымен тиісті алқалы кәсіподақ органының отырыстарына қатыса алады.

11.8. Бақылау-тексеру комиссиясының қызметін қаржылық қамтамасыз ету тиісті кәсіподақ органы бекітетін бюджетке сәйкес жүзеге асырылады.

XII. КӘСІПОДАҚ ЖАРҒЫСЫНА ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ

12.1. Осы Жарғыға өзгерістер мен толықтыруларды Кәсіподақ Съезі енгізеді.

Егер оған кворум болған кезде дауыс беруге қатысқан делегаттардың жартысынан астамы дауыс берсе, Съездің шешімі қабылданды деп есептеледі.

Редакциялық сипаттағы өзгерістер мен толықтыруларды Жарғыға кәсіподақтың Орталық кеңесі енгізеді.

12.2. Осы Жарғыға енгізілген өзгерістер мен толықтырулар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік тіркелуге жатады.

ХІІІ. КӘСІПОДАҚТЫ ҚАЙТА ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ТАРАТУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ ТӘРТІБІ, КӘСІПОДАҚ ТАРАТЫЛҒАН ЖАҒДАЙДА МҮЛІКТІ ПАЙДАЛАНУ ТӘРТІБІ

13.1. Кәсіподақты қайта құру бірігу, қосылу, бөліну, бөлу, қайта құру түрінде жүзеге асырылуы мүмкін. Кәсіподақ қайта құрылған кезде оның құқықтары мен міндеттері құқықтық мирасқорларға өтеді.

13.2. Кәсіподақ таратылады:

- Съезд шешімі бойынша;
- сот шешімі бойынша, сондай-ақ заңнамада көзделген өзге де жағдайларда.

13.3. Кәсіподақты тарату немесе қайта ұйымдастыру туралы шешімді Съезд қабылдайды. Егер кворум болған кезде дауыс беруге қатысқан делегаттардың кемінде үштен екісі дауыс берсе, шешім қабылданды деп есептеледі.

13.4. Кәсіподақты тарату туралы шешім қабылданған жағдайда, кәсіподақ съезі тарату комиссиясын тағайындайды. Егер кәсіподақ қызметі соттың шешімі бойынша тоқтатылса, тарату комиссиясын осы орган тағайындайды.

13.5. Тарату комиссиясы тағайындалған сәттен бастап оған Кәсіподақ істерін басқару жөніндегі өкілеттіктер, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген іс-әрекеттер ауысады.

13.6. Барлық есеп айырысулардан, несиелерді қайтарудан және басқа да міндетті төлемдерден кейін қалған кәсіподақ мүлкі кәсіподақ мүшелері арасында бөлінеді.

13.7. Жазба Бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізіліміне енгізілген сәттен бастап тарату аяқталды, ал Кәсіподақ өз қызметін тоқтатты деп саналады.

Утвержден постановлением
X Съезда ОО «Отраслевой
профессиональный союз
машиностроителей»
от «19» декабря 2023 года №18

**УСТАВ
ОБЩЕСТВЕННОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ
«ОТРАСЛЕВОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ СОЮЗ
МАШИНОСТРОИТЕЛЕЙ»**

Астана, 2023 год

I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Общественное объединение «Отраслевой профессиональный союз машиностроителей» (далее – Профсоюз) является добровольным объединением граждан, созданном на основе общности трудовых, производственных и профессиональных интересов своих членов, работающих в организациях, независимо от их организационно-правовой формы и формы собственности.

1.2. Профсоюз самостоятельно разрабатывает и утверждает свой Устав.

1.3. Профсоюз в своей деятельности независим от органов государственной власти всех уровней, работодателей, их объединений, политических партий и других общественных объединений, им не подотчетен и не подконтролен. Взаимоотношения с ними Профсоюз строит на основе равноправия, социального партнерства и взаимодействия, а также на основе коллективных договоров, соглашений, диалога и сотрудничества в интересах своих членов.

1.4. Профсоюз является юридическим лицом и осуществляет свою деятельность на основе Конституции Республики Казахстан, Трудового кодекса Республики Казахстан, Законов Республики Казахстан «О профессиональных союзах», «Об общественных объединениях», «О некоммерческих организациях», других законодательных актов Республики Казахстан и настоящего Устава.

1.5. Профсоюз обладает имуществом, обособленным от имущества своих членов и членских организаций, и не несет ответственности по их обязательствам.

1.6. Профсоюз вправе учреждать свои организации в статусе юридических лиц, создавать на территории Республики Казахстан филиалы и представительства на правах структурных подразделений, а также первичные организации без образования юридического лица.

1.7. Филиалы и представительства наделяются имуществом Профсоюза и действуют на основании утвержденного положения. Имущество филиала или представительства учитывается на отдельном балансе и на балансе Профсоюза. Профсоюз, структурные организации Профсоюза в статусе юридических лиц, а также филиалы и представительства имеют право открывать банковские счета, иметь печать с наименованием организации Филиала на государственном языке, бланки, штампы со своим наименованием.

1.8. Первичные организации Профсоюза не имеют право открывать банковские счета.

1.9. Профсоюз может иметь профсоюзный билет единого образца, почетную грамоту, нагрудные знаки, иные знаки отличия, утверждаемые Исполнительным Комитетом Профсоюза.

Профсоюз, структурные организации Профсоюза приобретают правоспособность при условии их государственной регистрации в уполномоченном органе.

1.10. Профсоюз, структурные подразделения Профсоюза приобретают права юридического лица при условии их государственной регистрации, за

исключением первичной организаций, которые действуют на основании утвержденного Положения Исполнительным комитетом.

1.11. Профсоюз имеет право от своего имени приобретать и осуществлять имущественные и неимущественные права, нести обязанности, быть истцом и ответчиком в суде.

1.12. Срок деятельности Профсоюза неограничен.

1.13. Полное наименование Профсоюза:

на государственном языке - «Машина жасаушылар салалық кәсіптік одағы» қоғамдық бірлестігі;

на русском языке – Общественное объединение «Отраслевой профессиональный союз машиностроителей».

Сокращенное наименование Профсоюза:

на государственном языке – МЖСКО;

на русском языке – ОПСМ.

1.14. Местонахождение Профсоюза: г. Астана, район Байқоңыр, проспект Абая, 38, офис 108.

II. ПРЕДМЕТ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОФСОЮЗА

2.1. Основным предметом деятельности Профсоюза является представительство и защита прав, свобод и законных интересов членов профсоюза, членских организаций и содействие развитию социального партнерства.

III. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОФСОЮЗА

3.1. Профсоюз:

3.1.1. представляет и защищает права и законные интересы членов профсоюза, членских организаций во взаимоотношениях с государственными органами и работодателями, и их объединениями, общественными организациями;

3.1.2. представляет и защищает законные социально-трудовые права, выраженные в реализации интересов своих членов в области труда, быта, культуры и отдыха, а также законных коллективных социально-трудовых прав и интересов работников независимо от членства в Профсоюзе в случае наделения ими Профсоюза полномочиями на представительство и уплате этими работниками денежных средств (добровольных взносов);

3.1.3. ведет коллективные переговоры, заключает соглашения, коллективные договоры, содействует их реализации;

3.1.4. выступает стороной социального партнерства при заключении отраслевого соглашения, коллективного договора, участвует в переговорах по подготовке проекта соглашения, договора и их заключению;

3.1.5. участвует в работе отраслевой трехсторонней (двухсторонней) комиссии по социальному партнерству;

3.1.6. участвует в работе в согласительной комиссии, комиссии по аттестации работников, комиссии по аттестации рабочих мест и других комиссий, затрагивающие права и интересы работников;

3.1.7. принимает участие в разработке предложений к законодательным и иным нормативным правовым актам, затрагивающим социально-трудовые права работников, а также по вопросам социально-экономической политики, формирования социальных программ и другим вопросам в интересах членов профсоюза и работников в отрасли машиностроения (видов или подвидов экономической деятельности) и смежных с ней отраслей, связанных общими трудовыми, производственно-профессиональными интересами;

3.1.8. принимает участие в разработке предложений по реализации мер социальной защиты работников, являющиеся членами профсоюза, высвобождаемых в результате реорганизации или ликвидации организаций;

3.1.9. может участвовать в конкурсах и тендерах для оказания услуг, товаров и работ;

3.1.10. изучает уровень жизни работников машиностроения и смежных с ней отраслей, различных профессионально-квалификационных групп, обучающихся, принимает участие в разработке предложений по определению критериев уровня жизни работников отрасли, по регулированию доходов членов профсоюза (оплаты труда, стипендий, пенсий, других социальных выплат), исходя из действующего законодательства, с учетом прожиточного минимума, роста цен и тарифов на товары и услуги;

3.1.11. осуществляет общественный контроль за соблюдением трудового законодательства, за выполнением коллективных договоров и соглашений, за состоянием охраны труда и техники безопасности, за соблюдением законодательства в области социального страхования и охраны здоровья, социального обеспечения, улучшения жилищных условий и других видов социальной защиты работников;

3.1.12. по обращению членов профсоюза, а также по собственной инициативе обращается с заявлениями в защиту их трудовых прав в органы, рассматривающие трудовые споры;

3.1.13. может осуществлять организацию и проведение оздоровительных и культурно-просветительных мероприятий среди членов профсоюза;

3.1.14. взаимодействует с государственными органами, органами местного самоуправления, общественными объединениями по развитию санаторно-курортного лечения, учреждений и предприятий отдыха, туризма, массовой физической культуры и спорта;

3.1.15. участвует в избирательных кампаниях в соответствии с законодательством Республики Казахстан о выборах;

3.1.16. может осуществлять хозяйственную, предпринимательскую деятельность, создавать предприятия, различные фонды и другие организации, прибыль от которых направляется на достижение уставных целей Профсоюза;

3.1.17. оказывает бесплатную методическую, консультационную, юридическую и иную помощь членам профсоюза;

3.1.18. может создавать юридические службы и консультации для защиты социально-трудовых и других законных прав, и профессиональных интересов членов Профсоюза;

3.1.19. оказывает информационно-методическую, консультативную, правовую, материальную и другие виды помощи членам Профсоюза и профсоюзным организациям;

3.1.20. проводит работу, обеспечивающую гласность деятельности Профсоюза и его органов, создает и использует собственные средства массовой информации, осуществляет издательскую деятельность;

3.1.21. обеспечивает подготовку, переподготовку, повышение квалификации профсоюзных кадров и обучение профсоюзных работников и членов профсоюза;

3.1.22. взаимодействует с отраслевыми профсоюзами, другими общественными организациями, объединениями, может вступать в объединения профсоюзов;

3.1.23. участвует в международном профсоюзном движении, сотрудничает с профсоюзами других стран, в том числе путем вступления в международные профсоюзные и другие объединения и организации, заключения с ними договоров и соглашений;

3.1.24. участвует в разработке и реализации молодежной политики, поддержки ценностей межнационального согласия, развития межнациональных отношений и иных вопросов;

3.1.25. проводит целенаправленную кадровую политику, осуществляет подготовку, переподготовку, повышение квалификации и обучение профсоюзного актива, профсоюзных работников и членов Профсоюза;

3.1.26. формирует профсоюзный бюджет и управляет им, может создавать фонды добровольных взносов, забастовочные, страховые, культурно-просветительные, обучения и подготовки кадров, а также другие фонды;

3.1.27. может осуществлять финансово-хозяйственную и иную приносящую доход деятельность в соответствии с законодательством для достижения уставных целей;

3.1.28. может осуществлять хозяйственную деятельность, учреждать предприятия, формировать денежные фонды, приобретать акции, другие ценные бумаги и развивать предпринимательскую деятельность для выполнения задач, предусмотренных настоящим Уставом;

3.1.29. осуществляет иную деятельность, не запрещенную законодательством, исходя из целей и задач Профсоюза.

IV. ЧЛЕНСТВО В ПРОФСОЮЗЕ, УСЛОВИЯ И ПОРЯДОК ПРИОБРЕТЕНИЯ И УТРАТЫ ЧЛЕНСТВА, ВЫХОДА ИЗ ПРОФСОЮЗА. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ЧЛЕНОВ ПРОФСОЮЗА

4.1. Членами профсоюза могут быть физические лица, признающие Устав Профсоюза и уплачивающие членские взносы, такие как:

4.1.1. работники, осуществляющие трудовую деятельность по трудовому

договору в организациях;

4.1.2. неработающие пенсионеры – бывшие работники, ушедшие на пенсию, ранее состоявшие в профсоюзе;

4.1.3. работники, временно прекратившие трудовую деятельность, на период сохранения трудовых отношений;

4.1.4. работники, лишившиеся работы в связи с сокращением численности или штата, ликвидацией учреждения на период трудоустройства, но не более 6 месяцев;

4.1.5. работники, находящиеся в декретном отпуске;

4.1.6. обучающиеся в образовательных организациях профессионального и технического, после среднего, высшего и послевузовского профессионального образования;

4.1.7. находящиеся в командировке за пределами Республики Казахстан, а также иностранцы и лица без гражданства, проживающие и работающие в Республике Казахстан;

4.1.8. другие категории граждан в соответствии с решением Председателя Профсоюза.

4.2. Лица, указанные в пунктах 4.1.4 и 4.1.5. могут быть освобождены по решению Председателя Профсоюза от уплаты членских взносов.

4.3. Уплата членских профсоюзных взносов иностранцами и лицами без гражданства производится на равных условиях с гражданами Республики Казахстан.

4.4. Прием в профсоюз производится по личному заявлению, поданному в письменной форме в профсоюз на имя Председателя Профсоюза.

4.5. Прием в профсоюз и прекращение членства в профсоюзе оформляются решением Председателя Профсоюза на основании заявления физического лица.

4.6. Профсоюзное членство, профсоюзный стаж исчисляются с даты принятия решения Председателя профсоюза на основании заявления о вступлении в профсоюз.

4.7. Принятому в профсоюз работнику может выдаваться членский билет единого в Профсоюзе образца, который удостоверяет членство в профсоюзе и хранится у члена профсоюза.

4.8. Член профсоюза состоит на учете в первичной организации, филиала и профсоюза по месту основной работы, учебы или месту жительства.

4.9. Решение о постановке на учет в другую первичную профсоюзную организацию или Филиал принимает Председатель Профсоюза.

4.10. В профсоюзном билете могут производиться отметки об уплате членских профсоюзных взносов в порядке, устанавливаемом Уставом и Исполнительным Комитетом Профсоюза.

4.11. Учет членов профсоюза осуществляется руководителем в бумажном или электронном виде в форме журнала, утвержденным Исполнительным Комитетом Профсоюза.

4.12. Учет общей численности членов профсоюза осуществляется Профсоюзом на основании представленных руководителем первичной профсоюзной организации/ филиалом учетных данных.

4.13. Членство в профсоюзе прекращается при принятии соответствующего решения Председателя Профсоюза в случаях:

4.13.1. добровольного выхода из профсоюза;

4.13.2. прекращения трудовых отношений с организацией;

4.13.3. отчисления обучающегося из образовательной организации;

4.13.4. выхода на пенсию с прекращением трудовых отношений, если пенсионер не изъявил желания остаться на профсоюзном учете в первичной профсоюзной организации;

4.13.5. исключения из профсоюза;

4.13.6. смерти члена профсоюза.

4.14. Выход из профсоюза осуществляется при личном присутствии члена Профсоюза на основании личного заявления, поданному Председателю Профсоюза. Присутствие членов профсоюза может осуществляться посредством средств телекоммуникации или платформой ZOOM.

Членство в профсоюзе прекращается со дня вынесения соответствующего решения Председателя профсоюза на основании рассмотрения заявления о выходе из профсоюза.

4.15. Лицо, прекратившее членство в профсоюзе или исключенное из профсоюза, теряет право на профсоюзную защиту, пользование общим профсоюзным имуществом и профсоюзными льготами. Сумма уплаченных им членских взносов не возвращается, профсоюзный билет аннулируется и подлежит сдаче в Профсоюз.

4.16. Лицо, исключенное из профсоюза, может быть вновь принято в профсоюз на общих основаниях с даты подачи им заявления. При этом, в случае исключения работника из Профсоюза Председатель Профсоюза имеет право принять по истечению шести месяцев или по истечению установленного им срока.

4.17. Лицо, вышедшее из профсоюза, может быть вновь принято в профсоюз на общих основаниях. Профсоюзный стаж в этом случае исчисляется с даты повторного принятия его в профсоюз.

4.18. За невыполнение уставных обязанностей, решений руководящего органа, в том числе за неуплату в течение не более трех месяцев членских взносов без уважительной причины, или за действия, наносящие вред авторитету и единству профсоюза, к члену профсоюза могут быть применены исключение из профсоюза.

4.19. Член профсоюза, грубо нарушающий положения Устава Профсоюза, не уплативший в течение более трех месяцев членские взносы без уважительной причины, исключается из профсоюза на основании распоряжения Председателя Профсоюза.

4.20. Вопрос о наложении взыскания на члена профсоюза решается Председателем Профсоюза.

4.21. Решение о наложении взыскания на члена профсоюза принимается в его присутствии. В случае отказа члена профсоюза присутствовать без уважительных причин, либо если член профсоюза в течение трех рабочих дней со дня получения уведомления о намерении наложения на него взыскания, в рассмотрении вопроса об ответственности может решаться в его отсутствие.

4.22. Профсоюз имеет право:

4.22.1. представлять и защищать права и интересы своих членов, а также быть представителем работников во взаимоотношениях с государственными органами в пределах своих полномочий, работодателями, объединениями субъектов частного предпринимательства (ассоциациями, союзами) иными общественными организациями;

4.22.2. предъявлять в суд иски в защиту прав и интересов своих членов, выступать в их интересах при проведении медиации, в суде или третейском суде, других органах, оказывать им иную правовую помощь, создавать юридические консультации;

4.22.3. обращаться в государственные органы об отмене полностью или частично либо изменении принятых ими правовых актов, ущемляющих права и законные интересы членов профсоюза;

4.22.4. обжаловать в судах акты государственных органов, ущемляющие права и законные интересы членов профсоюза;

4.22.5. участвовать в досудебном разрешении трудовых споров;

4.22.6. участвовать в разрешении индивидуальных и коллективных трудовых споров в соответствии с трудовым законодательством Республики Казахстан и законодательством о медиации Республики Казахстан;

4.22.7. осуществлять общественный контроль за соблюдением прав и законных интересов своих членов;

4.22.8. вести переговоры, подготавливать и заключать соглашения, коллективные договоры;

4.22.9. формировать денежные фонды;

4.22.10. участвовать в составе комитета (комиссии) по безопасности и охране труда организовывать совместные действия с работодателем по обеспечению требований охраны труда, предупреждению производственного травматизма и профессиональных заболеваний, а также проведение проверок условий и охраны труда на рабочих местах;

4.22.11. участвовать в разработке нормативных правовых актов, затрагивающих трудовые и социально-экономические права и интересы граждан;

4.22.12. посещать рабочие места членов своего профсоюза;

4.22.13. организовывать и проводить в установленном законодательством порядке собрания, митинги, уличные шествия, демонстрации, забастовки;

4.22.14. вносить предложения уполномоченным государственным органам по привлечению к ответственности лиц, нарушающих законодательство Республики Казахстан, а также лиц, не выполняющих обязательства, предусмотренные соглашениями и коллективными договорами;

4.22.15. заниматься издательской деятельностью, освещать свою деятельность в средствах массовой информации, на предприятиях;

4.22.16. владеть, пользоваться и распоряжаться имуществом, принадлежащим профсоюзу на праве собственности;

4.22.17. осуществлять производственную и хозяйственную деятельность, если это соответствует уставным целям;

4.22.18. информировать своих членов о поступлении и расходовании членских взносов на условиях и в порядке определенных настоящим Уставом.

4.23. Профсоюз обязан:

4.23.1. соблюдать законодательство Республики Казахстан и положения Устава, решения профсоюзных органов;

4.23.2. в пределах полномочий принимать меры по предупреждению социально-трудовых конфликтов;

4.23.3. обеспечивать соблюдение членами Профсоюза установленного законодательством порядка организации и проведения собраний, митингов, уличных шествий, демонстраций, забастовок и других акций;

4.23.4. проводить разъяснительную работу среди членов Профсоюза по повышению их правовой грамотности, в том числе по основам трудового законодательства Республики Казахстан, развитию навыков умения вести переговоры и достижения консенсуса в трудовых спорах;

4.23.5. содействовать соблюдению работниками правил внутреннего трудового распорядка и трудовой дисциплины, а также правил безопасности и охраны труда;

4.24. Член профсоюза имеет право:

4.24.1. на защиту профсоюзом его социально-трудовых, профессиональных прав и интересов;

4.24.2. пользоваться льготами и преимуществами, предусмотренными для работников в результате заключения Профсоюзом и его организациями соглашений и коллективных договоров;

4.24.3. участвовать в деятельности профсоюзных организаций;

4.24.4. принимать участие в выработке, обсуждении и принятии решений, получать информацию о деятельности профсоюзных органов;

4.24.5. избирать и быть избранным делегатом на съезды и конференции, в выборные профсоюзные органы;

4.24.6. участвовать в заседаниях выборного профсоюзного органа при обсуждении вопросов, затрагивающих его интересы;

4.24.7. на бесплатные консультации и юридическую помощь по вопросам, относящимся к деятельности профсоюза;

4.24.8. добровольно выйти из профсоюза по личному заявлению в установленном настоящим Уставом порядке.

4.25. Член профсоюза обязан:

4.25.1. выполнять Устав Профсоюза и положения о филиале, решения профсоюзных органов;

4.25.2. состоять на учете в первичной, членской организации или Филиала профсоюза по основному месту работы, учебы;

4.25.3. своевременно и в установленном размере уплачивать членские взносы;

4.25.4. ежемесячно предоставлять Профсоюзу документы, подтверждающие оплату членского или добровольного взноса;

4.25.5. выполнять обязанности, предусмотренные коллективными договорами, соглашениями;

4.25.6. способствовать росту авторитета профсоюза, не допускать действий, наносящих вред профсоюзу и противоречащих настоящему Уставу.

4.26. Член профсоюза без согласования Профсоюза не может одновременно состоять в других профсоюзах.

4.27. За активное участие в работе профсоюзной организации члены профсоюза могут на основании распоряжения Председателя профсоюза отмечаться следующими видами поощрений:

- объявление благодарности;
- денежная выплата или социальная помощь к государственным и национальным праздникам;
- награждение ценным подарком;
- награждение почетными грамотами и другими знаками отличия;
- иные поощрения.

4.28. Члены профсоюза могут быть представлены в установленном порядке к награждению почетными грамотами и знаками отличия профсоюзных объединений (ассоциаций) и ведомственным, государственным наградам, присвоению почетных званий.

V. ЧЛЕНСТВО ЧЛЕНСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В ОТРАСЛЕВОМ ПРОФСОЮЗЕ

5.1. Членство в Профсоюзе предоставляется юридическим лицам – членские организации.

5.2. Прием в Профсоюз новых членских организаций осуществляется Исполнительным Комитетом Профсоюза на основании решения уполномоченного органа. Обязательным условием принятия членской организации в Профсоюз является выполнение ею условий настоящего Устава.

5.3. Решение об исключении членской организации из Профсоюза принимается Исполнительным комитетом Профсоюза.

5.4. Членскими организациями Профсоюза выступают Локальные профсоюзы, созданные в соответствии с законодательством Республики Казахстан и настоящим Уставом.

5.5. Членские организации, прекратившие свое членство в Профсоюзе, не имеют права на собственность Профсоюза, а также на внесенные членские взносы и имущество, переданное ими Профсоюзу.

5.6. Членские организации имеют право:

5.6.1. представлять свои организации в Центральном совете и съезде Профсоюза, за исключением исполнительного комитета, избирать своих представителей в эти органы, отзывать и заменять их;

5.6.2. вносить предложения и участвовать в деятельности Профсоюза по разработке и заключению отраслевого соглашения;

5.6.3. обращаться в органы Профсоюза по уставным вопросам профсоюзной деятельности и получать соответствующую информацию, консультации и помощь, правовую защиту своих прав и интересов в государственных органах;

5.6.4. вносить проекты документов на рассмотрение Исполнительного комитета;

5.6.5. использовать возможности Профсоюза для обучения профсоюзных кадров и актива, получения и распространения информации.

5.7. Членские организации обязаны:

5.7.1. выполнять Устав Профсоюза, соблюдать внутривпрофсоюзную дисциплину, выполнять решения профсоюзных органов Профсоюза и нести ответственность за их выполнение;

5.7.2. уплачивать членские взносы в соответствии с уставом Профсоюза;

5.7.3. представлять статистические сведения о численности членов профсоюзов, финансовую отчетность, другую информацию в объеме и порядке, установленными органами Профсоюза.

VI. ОРГАНИЗАЦИОННАЯ СТРУКТУРА ПРОФСОЮЗА. ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРУКТУРНЫХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ И ЧЛЕНСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ

6.1. Структура профсоюза включает в себя:

- первичные организации профсоюза;
- филиалы (представительства) профсоюза;
- локальные профсоюзы.

6.2. Первичная организация:

6.2.1. Первичная организация профсоюза создается в пределах организации работниками и (или) на собрании при наличии не менее трех членов профсоюза без образования юридического лица и банковского счета.

6.2.2. Основные права и обязанности первичной профсоюзной организации, ее структура, полномочия выборных профсоюзных органов определяются Положением о первичной организации профсоюза, утверждаемым Исполнительным Комитетом Профсоюза.

6.2.3. При переходе первичной организации из профобслуживания одного профсоюзного органа в другой прием-передача производится этими органами на основании вышестоящих профсоюзных органов с составлением соответствующего акта.

6.2.4. Первичная организация профсоюза руководствуется Уставом профсоюза, Положениями о них и вышестоящими решениями профсоюзных органов.

6.2.5. Решение о ликвидации (прекращении) первичной организации принимается Исполнительным комитетом Профсоюза.

6.3. Филиалы (представительства):

6.3.1. Филиал (представительства) Профсоюза создается по решению Исполнительного комитета Профсоюза.

6.3.2. Филиалы Профсоюза создаются в пределах административно-территориальных единиц: районов, городов областного значения, областей, столицы – города Астана, городов республиканского значения Алматы, Шымкент.

6.3.3. Порядок формирования и компетенция профсоюзных органов, определяется Положением о Филиалах и настоящим Уставом.

6.3.4. Филиал (представительства) Профсоюза, после прохождения учетной регистрации в территориальных органах юстиции, имеет право открывать банковские счета в банках, иметь печать, бланки, штампы установленного образца.

6.3.5. Филиалы самостоятельно отчитываются перед налоговыми и статистическими органами по месту регистрации и уплачивают все виды налогов.

6.3.6. Решение о ликвидации (прекращении) Филиала принимается Исполнительным комитетом Профсоюза.

6.4. Локальные профсоюзы:

6.4.1. Локальный профсоюз добровольно создается работниками одной или нескольких организаций, связанными общими трудовыми, производственно-профессиональными интересами.

6.4.2. Локальный профсоюз имеет право входить в состав отраслевого профсоюза в качестве членской организации на условиях соблюдения Устава Профсоюза.

6.4.3. Локальный профсоюз, изъявивший желание войти в состав Профсоюза, представляет следующие документы:

- письменное обращение;
- решение выборного органа с подписями всех членов профсоюза;
- учредительные документы (устав профсоюза, копию свидетельства о регистрации и т.д.);
- статистические данные о численности и сумме сбора профсоюзных взносов, подтвержденной бухгалтерией Локального профсоюза;
- сведения о местонахождении профсоюзного органа;
- обязательство о признании Устава Профсоюза и уплате членских взносов.

6.4.4. Решение о принятии в состав Профсоюза в качестве членской организации Локального профсоюза принимает Исполнительный комитет после рассмотрения документов, предусмотренных пунктом 6.4.3 настоящего Устава. С даты принятия решения Исполнительного комитета Профсоюза о принятии Локального профсоюза в качестве членской организации в состав Профсоюза Локальный профсоюз уплачивает членские взносы в размере, установленном Уставом Профсоюза.

6.4.5. Локальный профсоюз, изъявивший желание выйти из состава Профсоюза, аналогично представляет документы, предусмотренные п.6.4.3 настоящего Устава на Исполнительный комитет Профсоюза.

6.4.6. Исполнительный комитет, рассмотрев документы выносит решение по включению или выходу членской организации из состава Профсоюза.

VII. ПОРЯДОК ФОРМИРОВАНИЯ РУКОВОДЯЩИХ ОРГАНОВ

7.1. Основой организационного строения Профсоюза является Филиалы Профсоюза. Первичные организации Профсоюза могут объединяться в филиалы Профсоюза.

7.2. Организации Профсоюза избирают коллегиальные и единоличные профсоюзные органы, которые реализуют их полномочия, организуют деятельность в период между собраниями, конференциями.

7.3. В первичной профсоюзной организации численностью не менее 3 (трех) членов профсоюза профсоюзный орган может не избираться.

Для более полного выражения, реализации и защиты интересов членов профсоюза в профсоюзных организациях всех уровней Профсоюза могут создаваться профгруппы, комиссии, секции и другие структурные звенья.

7.4. Первичные организации Профсоюза действуют в соответствии с положением, которое утверждается на Исполнительном комитете Профсоюза.

7.5. Филиалы Профсоюза действуют в соответствии с положениями, которые утверждаются Исполнительным комитетом Профсоюза и разрабатываются на основе типовых положений об этих организациях, утверждаемых Исполнительным комитетом Профсоюза.

7.6. Съезд, конференция считаются правомочными (имеет кворум) при участии в них не менее двух третей делегатов.

7.7. Решение считается принятым, если за него проголосовало более половины принимавших участие в собрании, заседании (при наличии кворума), если иное не предусмотрено настоящим Уставом.

Регламент и форма голосования (открытое, закрытое) определяются профсоюзными органами Профсоюза (Съездом, Центральным советом или Исполнительным комитетом).

7.8. Профсоюзные организации всех уровней структуры Профсоюза периодически в единые сроки, определяемые Центральным советом Профсоюза, проводят отчеты и выборы не реже 1 раза в 5 лет. Срок полномочия всех выборных органов Профсоюза и его членских организаций – 5 лет.

7.9. Дата созыва отчетно-выборной конференции, Съезда и повестка дня сообщаются в следующем порядке:

- собрания в первичной профсоюзной организации - не позднее, чем за 15 дней;
- в филиалах Профсоюза – не позднее, чем за один месяц;
- Съезда Профсоюза – не ранее, чем за 30 (тридцать) дней.

7.10. Нормы представительства и порядок выборов делегатов конференций, Съезда определяются Исполнительным комитетом Профсоюза.

7.11. Избрание профсоюзных органов может осуществляться прямым делегированием или непосредственно на собрании первичной организации,

конференции Филиала или назначаются Исполнительным комитетом Профсоюза.

Количественный состав и порядок формирования (избрание, прямое делегирование) профсоюзных органов определяется Исполнительным комитетом.

Избрание председателя первичной профсоюзной организации, председателя филиала Профсоюза осуществляется соответственно на конференции Филиала и собрании первичной организации соответственно или назначается Исполнительным Комитетом Профсоюза.

7.12. Член профсоюзного органа, сформированного по принципу прямого делегирования, может быть отозван по решению Исполнительного комитета Профсоюза. В этом случае в состав профсоюзного органа делегируется другой представитель решением Исполнительного Комитета Профсоюза, соответствующей конференции Филиала или первичной организации Профсоюза.

Профсоюзные органы являются правомочными при наличии в их составе не менее 50% избранных (делегированных) членов этих органов.

7.13. Решения организаций Профсоюза и их профсоюзных органов, принятые с нарушением настоящего Устава, могут быть отменены профсоюзным органом вышестоящей организации Профсоюза.

7.14. Внеочередное собрание, конференция Филиала и Съезда Профсоюза проводится по решению соответствующего профсоюзного органа на основании его собственной инициативы, по требованию не менее чем одной трети членов Профсоюза – в первичной профсоюзной организации; по требованию не менее половины первичных профсоюзных организаций – в филиале Профсоюза; по требованию не менее двух третей филиалов Профсоюза – в Профсоюзе.

Повестка дня и дата проведения объявляются в соответствии с настоящим Уставом.

7.15. Членские организации представляют в вышестоящие организации периодические тематические и финансовые отчеты согласно графику отчетности, утверждаемому Исполнительным Комитетом Профсоюза.

VIII. РУКОВОДЯЩИЕ ОРГАНЫ ПРОФСОЮЗА, ИХ КОМПЕТЕНЦИЯ

8.1. Руководящими органами Профсоюза являются Съезд, Центральный совет Профсоюза, Исполнительный Комитет Профсоюза, Председатель Профсоюза.

Контрольно-ревизионным органом Профсоюза является Контрольно-ревизионная комиссия Профсоюза.

8.2. Высшим руководящим органом Профсоюза является Съезд, который созывается Центральным советом Профсоюза или Исполнительным комитетом по мере необходимости, но не реже одного раза в пять лет.

8.3. Высший орган – Съезд Профсоюза:

8.3.1. определяет направления деятельности Профсоюза, рассматривает важнейшие вопросы защиты социально-трудовых, профессиональных прав и интересов членов профсоюза, организационно-структурного построения Профсоюза, определяет финансовую политику Профсоюза;

8.3.2. заслушивает отчеты о деятельности Председателя Профсоюза, руководителей членских организаций, руководителей структурных подразделений Профсоюза и Контрольно-ревизионной комиссии Профсоюза;

8.3.3. утверждает Устав Профсоюза, вносит в него изменения и дополнения;

8.3.4. избирает Председателя Профсоюза;

8.3.5. принимает решение о реорганизации и ликвидации Профсоюза;

8.3.6. решает иные вопросы деятельности Профсоюза.

8.4. Внеочередной Съезд созывается Центральным советом Профсоюза, Исполнительным комитетом по собственной инициативе или по требованию конференций не менее двух третей Филиалов Профсоюза.

Решение о созыве внеочередного Съезда объявляется в соответствии с настоящим Уставом.

8.5. В период между съездами, постоянно действующим руководящим коллегиальным органом Профсоюза является Центральный совет Профсоюза, возглавляемый Председателем Профсоюза. Заседания Центрального совета проводятся не реже 1 раза в год и считаются правомочными при участии в них более половины избранных в их состав членов.

Центральный совет Профсоюза формируется путем прямого делегирования. В состав Центрального совета Профсоюза включаются по одному представителю от каждого Филиала Профсоюза и членской организации.

Срок полномочий Центрального совета Профсоюза пять лет.

8.6. Центральный совет Профсоюза:

8.6.1. разрабатывает основные направления деятельности по выполнению решений съездов и уставных задач, защите трудовых, социально-экономических прав и интересов членов профсоюза и членских организаций;

8.6.2. представляет в центральных органах государственной власти права и интересы членов профсоюза и членских организаций в соответствии с целями и задачами, определенными настоящим Уставом;

8.6.3. вносит предложения об изменениях и дополнениях в Устав Профсоюза с последующим утверждением на Съезде;

8.6.4. информирует организации Профсоюза о своей деятельности;

8.6.5. утверждает состав Исполнительного комитета Профсоюза;

8.6.6. осуществляет другие функции, делегированные Съездом.

8.7. Для организации деятельности Профсоюза в период между заседаниями Центрального совета Профсоюза по предложению Председателя Профсоюза избирается исполнительный коллегиальный орган Профсоюза – Исполнительный Комитет Профсоюза (Исполком), возглавляемый Председателем Профсоюза.

В состав Исполкома входят Председатель Профсоюза, его заместитель (ли), члены Исполкома.

Срок полномочий Исполнительного Комитета Профсоюза пять лет.

Заседания Исполнительного Комитета Профсоюза проводятся по мере необходимости, но не реже 1 раза в 3 месяца и считаются правомочными при участии в их работе более половины избранных в состав Исполкома членов.

8.8. Исполнительный Комитет Профсоюза:

8.8.1. организует выполнение решений Съезда, Центрального совета Профсоюза;

8.8.2. координирует деятельность филиалов, членских организаций Профсоюза, комиссий и других объединений, созданных Центральным советом Профсоюза;

8.8.3. определяет порядок владения, пользования и распоряжения собственностью Профсоюза;

8.8.4. принимает решение об исключении из состава Профсоюза членских организаций;

8.8.5. принимает решения об учреждении структурных организаций в статусе юридических лиц, их реорганизации и ликвидации, утверждает их уставы и положения о них;

8.8.6. определяет дату проведения и повестку заседаний Центрального совета Профсоюза;

8.8.7. рассматривает вопрос о соответствии положений Филиалов и первичных организаций Профсоюза Уставу Профсоюза;

8.8.8. вносит предложения по вопросам, касающимся социально-трудовых, профессиональных прав и интересов работников машиностроения и смежных с ней отраслей, в органы законодательной, исполнительной и судебной власти;

8.8.9. принимает решения о проведении массовых акций, в том числе о проведении собраний, митингов, демонстраций, шествий, пикетирования и других коллективных действий, о выдвижении требований, объявлении забастовок в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

8.8.10. организует общественный контроль за соблюдением трудового законодательства, включая законодательство об охране труда;

8.8.11. оказывает практическую и методическую помощь организациям Профсоюза, обобщает и распространяет передовой опыт работы профорганов;

8.8.12. организует проведение переговоров по заключению отраслевого соглашения, иных соглашений, осуществляет контроль за их выполнением. Формирует комиссию с полномочиями по разработке отраслевого соглашения и участию в переговорах, а также другие комиссии Профсоюза;

8.8.13. утверждает локальные акты Профсоюза, регулирующие деятельность профсоюза, а также избрания в профсоюзные органы Профсоюза;

8.8.14. принимает решения о награждении членов профсоюза;

8.8.15. принимает решения по предоставлению социальных гарантий в рамках реализации Отраслевого соглашения и Коллективного договора;

8.8.16. утверждает бюджет Центрального аппарата Профсоюза;

8.8.17. дает разъяснения положений настоящего Устава;

8.8.18. принимает решение о приеме в Профсоюз членских организаций, об открытии филиалов и представительств, утверждении положений о них;

8.8.19. утверждает соглашение между первичными организациями, филиалами и членскими организациями профсоюза по определению иного размера отчислений членских профсоюзных взносов;

8.8.20. принимает решение о проверке уставной, финансовой деятельности Филиалов Профсоюза, при выявлении нарушений приостанавливает их банковские операции до окончательного решения вопроса;

8.8.21. отменяет постановления нижестоящих профсоюзных организаций и профорганов, противоречащие Уставу и решениям, руководящим органов Профсоюза, информирует членов Профсоюза, по существу, таких решений;

8.8.22. утверждает правовые документы Профсоюза, определяющие порядок деятельности Филиалов и первичных организаций и их органов: типовые положения;

8.8.23. утверждает Положение о порядке уплаты, распределения и расходования членских, добровольных и иных взносов в Профсоюз;

8.8.24. утверждает Положение об оплате труда профсоюзных работников Профсоюза;

8.8.25. утверждает состав Контрольно-ревизионной комиссии Профсоюза;

8.8.26. в случае нарушения первичной организации, филиала или членской организации сроков уплаты членских взносов в Профсоюз без уважительной причины в течение месяца, Исполнительный комитет имеет право рассмотреть вопрос лишения представителей соответствующей профсоюзной организации права голоса в Исполнительном комитете и Центральном совете;

8.8.27. принимает решение об изменении состава и количества учредителей/заявителей;

8.8.28. принимает решения по иным вопросам, предусмотренным законодательством Республики Казахстан и Уставом, не относящимся к компетенции Съезда и Центрального совета, связанным с деятельностью Профсоюза.

8.9. Руководство деятельностью Профсоюза в период между заседаниями Центрального совета Профсоюза, Исполнительного Комитета Профсоюза осуществляет Председатель Профсоюза.

8.10. Председатель Профсоюза избирается на пять лет. При этом съезд имеет право избрать на срок, не превышающий семи лет.

Председатель Профсоюза председательствует на заседаниях Центрального Совета Профсоюза, Исполнительного Комитета Профсоюза.

8.11. Председатель Профсоюза:

8.11.1. обеспечивает выполнение решений Съезда, Центрального Совета Профсоюза, Исполнительного Комитета Профсоюза, координирует деятельность членских организаций и филиалов (представительств), а также первичных организаций Профсоюза;

8.11.2. представляет Профсоюз без доверенности в государственных, судебных органах, общественных объединениях, иных организациях, средствах массовой информации, международных организациях, делает в необходимых случаях заявления, направляет обращения и ходатайства от имени Профсоюза;

8.11.3. заключает от имени Профсоюза соглашения с профсоюзными объединениями, органами государственной власти, международными организациями и иными организациями;

8.11.4. распоряжается имуществом и денежными средствами Профсоюза;

8.11.5. распределяет обязанности между заместителями Председателя Профсоюза и делегирует им отдельные полномочия;

8.11.6. утверждает структуру и штатное расписание аппарата Профсоюза;

8.11.7. утверждает состав совета ветеранов и состав молодежного совета;

8.11.8. формирует и руководит аппаратом Профсоюза, заключает и расторгает трудовые договоры с председателями филиалов Профсоюза, работниками Профсоюза, применяет меры материального стимулирования и дисциплинарного взыскания;

8.11.9. издает распоряжения, выдает доверенности на действия от имени Профсоюза, в том числе на представительство его интересов, совершение сделок;

8.11.10. утверждает перечень статистических данных, представляемых первичными организациями и филиалами в Профсоюз;

8.11.11. вносит предложения по избранию Председателей Филиала и первичных профсоюзных организаций, дает согласие на избрание членов профсоюзных органов филиалов Профсоюза, назначает представителей Профсоюза в комиссиях (отраслевая, по заключению коллективного договора, согласительная, по аттестации рабочих мест, аттестации работников и других комиссий, затрагивающие права и интересы работников);

8.11.12. назначает проверки финансово-хозяйственной деятельности Филиалов и первичных профсоюзных организаций Профсоюза;

8.11.13. при выявлении нарушений финансово-хозяйственной деятельности организаций Профсоюза отзывает доверенность на действия от имени Профсоюза в отношении лиц, допустивших нарушения;

8.11.14. осуществляет финансовую деятельность, распоряжается денежными средствами Профсоюза в пределах утвержденного бюджета аппарата Профсоюза;

8.11.15. утверждает бюджеты Филиалов Профсоюза;

8.11.16. выносит мотивированное мнение по членам профсоюза;

8.11.17. имеет право досрочно прекратить полномочия членов Центрального совета, членов Исполнительного комитета Профсоюза, членов Контрольно-ревизионной комиссии за нарушение Устава, норм законодательства Республики Казахстан и неисполнений поручения Председателя Профсоюза, а также вышестоящих органов;

8.11.18. имеет право, в случае досрочного прекращения полномочий членов Центрального совета, членов Исполнительного комитета Профсоюза,

членов Контрольно-ревизионной комиссии, включать в состав новых членов данных руководящих органов Профсоюза;

8.11.19. выполняет другие функции, делегируемые ему Съездом, Центральным Комитетом и Исполнительным Комитетом Профсоюза.

8.11.20. заключает (подписывает) от имени Профсоюза Отраслевые соглашения;

8.11.21. согласовывает коллективные договоры.

8.12. Председатель Профсоюза подотчетен Съезду Профсоюза.

8.13. Председатель, его заместители входят в состав Центрального Совета Профсоюза и Исполнительного Комитета Профсоюза по должности, а также являются делегатами Съезда.

8.14. При отсутствии Председателя его полномочия, по поручению Председателя Профсоюза, осуществляет один из заместителей Председателя Профсоюза.

IX. ИСТОЧНИКИ ФОРМИРОВАНИЯ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ И ИНОГО ИМУЩЕСТВА ПРОФСОЮЗА, ПРАВА ПРОФСОЮЗА ПО УПРАВЛЕНИЮ ИМУЩЕСТВОМ

9.1. Профсоюз обладает финансовой самостоятельностью, имеет обособленное имущество.

Права и обязанности Профсоюза, как юридического лица, осуществляются Исполнительным комитетом Профсоюза в соответствии с действующим законодательством Республики Казахстан и настоящим Уставом.

9.2. Профсоюз имеет право заниматься хозяйственной и предпринимательской деятельностью: создавать коммерческие и некоммерческие организации, в том числе страховые и другие фонды; заниматься типографской, издательской деятельностью; сдавать в аренду принадлежащее ему имущество; размещать свободные финансовые средства в банковских, фондовых и иных организациях; проводить культурно-просветительные, спортивные и другие массовые мероприятия; заниматься иной деятельностью, не противоречащей законодательству и соответствующей уставным целям.

Средства и доходы, полученные от предпринимательской и иной деятельности, направляются на цели, определенные настоящим Уставом, и не подлежат перераспределению между членами профсоюза и членскими организациями.

9.3. Имущество Профсоюза образуется из:

9.3.1. ежемесячных членских взносов, которые являются основой осуществления уставной деятельности Профсоюза;

9.3.2. доходов от предпринимательской деятельности и деятельности организаций, создаваемых Профсоюзом, гражданско-правовых сделок;

9.3.3. дивидендов, получаемых по вкладам, акциям и другим ценным бумагам, принадлежащим Профсоюзу;

9.3.4. добровольных взносов, пожертвований, благотворительных взносов юридических и физических лиц;

9.3.5. иного имущества, полученного Профсоюзом в порядке, не противоречащем законодательству Республики Казахстан.

9.4. В собственности Профсоюза могут находиться здания, сооружения, земельные участки, оборудование, жилищный фонд, транспорт, имущество культурно-просветительного и оздоровительного назначения и иное имущество, необходимое для обеспечения уставной деятельности Профсоюза.

Профсоюз владеет и пользуется переданным ему в установленном порядке иным имуществом.

9.5. Имущество, в том числе финансовые средства Профсоюза, являются собственностью Профсоюза. Члены профсоюза, членские организации не сохраняют прав на переданное ими в собственность Профсоюза имущество, в том числе на членские профсоюзные взносы.

9.6. Члены и членские организации Профсоюза не отвечают по обязательствам Профсоюза, а Профсоюз не отвечает по обязательствам своих членов и членских организаций.

Х. ПОРЯДОК УПЛАТЫ ЧЛЕНСКИХ ПРОФСОЮЗНЫХ ВЗНОСОВ И ИХ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ. ПОРЯДОК ИНФОРМИРОВАНИЯ ЧЛЕНОВ ПРОФСОЮЗА О ПОСТУПЛЕНИИ И РАСХОДОВАНИИ ЧЛЕНСКИХ ВЗНОСОВ

10.1. В Профсоюзе устанавливается единый порядок сбора и распределения членских профсоюзных взносов и утверждается Исполнительным комитетом Профсоюза.

Минимальный ежемесячный членский взнос члена Профсоюза устанавливается в размере одного процента от всех видов начисленной месячной заработной платы, работающих и находящихся в отпусках, одного процента от назначенной обучающимся стипендии, ноль целых пять процентов от пенсии неработающего пенсионера.

10.2. В структурах Профсоюза осуществляется безналичная форма уплаты членских профсоюзных взносов и иных поступлений в соответствии с Уставом Профсоюза.

10.3. Членские профсоюзные взносы, собранные в первичной организации, Филиалах Профсоюза, в полном объеме (100%) перечисляются на банковский счет Профсоюза.

10.4. Размер отчислений членских взносов первичными организациями, филиалами и членскими организациями Профсоюза (локальными профсоюзами) на деятельность Профсоюза составляет не менее двадцати двух процентов от общей суммы членских взносов первичных организаций, филиалов и членских организаций (локальных профсоюзов), входящих в Профсоюз.

10.5. Распределение членских взносов в структурах членских организаций, филиалов (представительств) и первичных организациях осуществляется следующим образом:

- филиалы – семьдесят восемь процентов от общей суммы членских профсоюзных взносов на банковский счет Филиала и двадцать два процента от общей суммы членских профсоюзных взносов на банковский счет Профсоюза на уставную деятельность Профсоюза;

- первичные профсоюзные организации – семьдесят восемь процентов от общей суммы членских взносов и двадцать два процента от общей суммы членских профсоюзных взносов на банковский счет Профсоюза, из которых в размере не менее 2% от общей суммы членских профсоюзных взносов – в Федерацию Республики Казахстан;

- членские организации (локальные профсоюзы) – двадцать два процента от общей суммы членских профсоюзных взносов на банковский счет Профсоюза, из которых в размере не менее 2% от общей суммы членских профсоюзных взносов – в Федерацию Республики Казахстан.

10.6. По соглашению между первичными организациями, филиалами и членскими организациями профсоюза, утвержденному на Исполнительном комитете может быть определен иной размер отчислений членских профсоюзных взносов.

10.7. Председатели филиалов (представительств), а также уполномоченный профсоюзный орган ежегодно не позднее марта следующего года информируют членов профсоюза о поступлении и расходовании поступивших членских взносов на собраниях соответствующего профсоюзного органа.

XI. КОНТРОЛЬНО-РЕВИЗИОННЫЕ ОРГАНЫ В ПРОФСОЮЗЕ

11.1. В Профсоюзе действует единая Контрольно-ревизионная комиссия. Контрольно-ревизионными органами в Профсоюзе являются:

- Контрольно-ревизионная комиссия Профсоюза;
- Контрольно-ревизионная комиссия Филиала Профсоюза.

11.2. Контрольно-ревизионная комиссия Профсоюза является самостоятельным органом, избираемым на Исполнительном комитете.

Срок полномочий Контрольно-ревизионной комиссии Профсоюза пять лет.

11.3. Контрольно-ревизионные комиссии Филиалов избираются одновременно с соответствующим коллегиальным профсоюзным органом на конференции, собрании на тот же срок полномочий.

11.4. В своей деятельности Контрольно-ревизионные комиссии подотчетны собранию, конференции, Исполнительному комитету Профсоюза, вышестоящему профсоюзному органу, руководствуются настоящим Уставом и Положением о Контрольно-ревизионных органах Профсоюза.

11.5. Контрольно-ревизионные комиссии создаются для осуществления контроля за финансово-хозяйственной деятельностью организаций Профсоюза, выборных профсоюзных органов, учрежденных ими организаций; исчислением и поступлением членских профсоюзных взносов; исполнением профсоюзного бюджета; правильностью расходования денежных средств, использования

имущества; за соблюдением требований организационно-финансовой дисциплины соответствующими выборными профсоюзными органами.

11.6. Контрольно-ревизионная комиссия проводит проверку работы соответствующего коллегиального профсоюзного органа не реже одного раза в год.

В случае невыполнения организацией Профсоюза и ее профсоюзным органом решений об отчислении членских взносов в полном размере в течение более чем трех месяцев Контрольно-ревизионная комиссия Профсоюза, проводит анализ ее финансовой деятельности и вносит соответствующие предложения на Исполнительный комитет.

11.7. Председатель (заместитель председателя) Контрольно-ревизионной комиссии может участвовать в заседаниях соответствующего коллегиального профсоюзного органа с правом совещательного голоса.

11.8. Финансовое обеспечение деятельности Контрольно-ревизионной комиссии осуществляется согласно бюджету, утверждаемой соответствующим профсоюзным органом.

ХII. ПОРЯДОК ВНЕСЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ В УСТАВ ПРОФСОЮЗА

12.1. Изменения и дополнения в настоящий Устав вносит Съезд Профсоюза.

Решение съезда считается принятым, если за него проголосовало более половины делегатов из числа участвовавших в голосовании при наличии кворума. Изменения и дополнения редакционного характера вносятся в Устав Центральным советом Профсоюза.

12.2. Внесенные изменения и дополнения в настоящий Устав подлежат государственной регистрации в установленном законодательством Республики Казахстан порядке.

ХIII. ПОРЯДОК ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЯ О РЕОРГАНИЗАЦИИ И ЛИКВИДАЦИИ ПРОФСОЮЗА, ПОРЯДОК ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИМУЩЕСТВА В СЛУЧАЕ ЛИКВИДАЦИИ ПРОФСОЮЗА

13.1. Реорганизация Профсоюза может быть произведена в форме слияния, присоединения, разделения, выделения, преобразования. При реорганизации Профсоюза его права и обязанности переходят к правопреемникам.

13.2. Профсоюз ликвидируется:

- по решению Съезда;
- по решению суда, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством.

13.3. Решение о ликвидации либо реорганизации Профсоюза принимается Съездом. Решение считается принятым, если за него проголосовало не менее двух третей делегатов, участвовавших в голосовании, при наличии кворума.

13.4. В случае принятия решения о ликвидации Профсоюза Съезд Профсоюза назначает ликвидационную комиссию. Если деятельность Профсоюза прекращена по решению суда, ликвидационная комиссия назначается этим органом.

13.5. С момента назначения ликвидационной комиссии к ней переходят полномочия по управлению делами Профсоюза, а также действия, предусмотренные Гражданским Кодексом Республики Казахстан.

13.6. Имущество Профсоюза, оставшееся после проведения всех расчетов, возврата кредитов и других обязательных платежей, распределяется между членами Профсоюза.

13.7. Ликвидация считается завершенной, а Профсоюз прекратившим свою деятельность, с момента внесения записей об этом в Национальный реестр бизнес-идентификационных номеров.